

ROYAL NORWEGIAN
MINISTRY OF AGRICULTURE AND FOOD

EFTA Surveillance Authority
Rue Belliard 35
B-1040 BRUSSELS
Belgium

Your ref
CNo 68836 ENo 587425

Our ref
201001355-/IAA

Date
17.03.2011

Complaints against Norway concerning residence requirement

1. The questions posed

We refer to the letter from the EFTA Surveillance Authority of 16 February 2011.

Reference is made to correspondence in 2010, and the Authority now asks three questions relating concession and the residence requirement.

“1. In the above letter of 8 November 2010, Norway explains that prior authorisation is required for the acquisition of certain types of agricultural and forestry land in Norway. Furthermore, Norway explains that Norwegian municipalities can also decide to apply a prior authorisation procedure for the acquisition of real estates in order to prevent properties that should be used for year round residence from being used for recreational purposes. The Authority invites the Norwegian Government to explain why it considers it necessary to apply the prior authorisation procedure for the acquisition of the above mentioned types of real estates. Furthermore, the Authority invites Norway to explain why other less restrictive measures, e.g. prior notification procedure, are not considered to be sufficient.

2. In the above letter of 8. November 2010, Norway explains that it can be considered necessary that the acquirer resides personally on his/her property or that he/she ensures that someone else resides on the property. Furthermore, Norway explains that according to Circular letter M-2/2009 (Rundskriv M_2/2009) paragraph 8.4.2, a personal residence is required if it is obvious that it protects the object of a stable settlement on the property in a better way than if someone else resides on the property. The same applies if it is obvious that the property will be in a better condition if the

owner takes residence on the property. The Authority invites Norway to explain in detail how the personal residence requirement is applied in practice in Norway. Furthermore, the Authority invites Norway to provide statistical information on how often an acquirer has been denied to ensure residence on a property by a third person.

3. What are the legal consequences for the owner of a real estate if he/she does not fulfil a residence requirement imposed by the Norwegian Government?"

2. The first question:

2.1. General comments

In the Concession Act from 1974 the present system was formed establishing an obligation to apply for concession when someone acquires real estate holdings. The system is, as described in our letter from 8 November 2010, that acquisition of real estate is subject to prior authorisation unless otherwise provided. It was emphasized in the preparatory works in the act from 1974 and in the present act from 2003, that the obligation to apply for a concession should not go further than would be necessary in order to achieve the aims of the law. The exemptions where it was not considered necessary were described in section 5 and 6 (in the present act, section 4 and 5). Since 1974 the obligation to apply for a concession has, however, been reduced mainly to the two groups of property mentioned in question 1.

2.2 Agricultural property

The reasoning behind the obligation to apply for concession when someone acquires *agricultural property* is not explicitly described in the Concession Act or the preparatory work of the act. It is, however, as shown in section 1, an aim of the act to *“achieve an effective protection of agricultural production areas and such conditions of ownership and utilization as are most beneficial to society, inter alia, in order to provide for: 1. the needs of future generations; 2. agricultural industry; 3. the need for development sites; 4. consideration for the environment, general interests of nature conservation and outdoor recreation.”*

Land area in Norway consists mainly of agricultural properties. The use and ownership of agricultural properties has therefore been, and is still considered to be, of importance for development of the country as a whole, and development of rural areas in particular. Use of agricultural areas is to a lesser extent than for example building areas, regulated in detail according to the Planning and Building Act. The concession system represents a tool designed to achieve the aims mentioned in section 1. A detailed regulation in the Planning and Building act could possibly achieve some of these aims, but would at the same time probably lead to a risk of stricter regulations than the current system with concessions.

A prior notification system is in use when the agricultural property is bought by relatives of the owner. Relatives of the owner can send a form to the registrar's office, and take over the farm without any concession. The green form Egenerklærings skjema

enclosed (1) is used as notification for such purchases. The reasoning behind the exemption from the obligation to apply for concession for relatives of the owner, is their connection to the owner and the property before the purchase. The main rule is, however, that the new owner has to apply for a concession. That gives the authorities better opportunity to work for the aims in section 1, that is, an effective protection of agricultural areas, such conditions of ownership and utilization as are most beneficial for the society, among that the agricultural industry, and consideration for the environment, cf. section 9 which regulates agricultural properties.

2.3 Property regulated by the Concession Act section 7

According to the Concession Act section 7, municipalities that find it necessary in order to prevent properties that should be used for year round residence being converted to recreational use, may enforce local concession regulations. These properties are not agricultural properties, but houses meant for living. The aim of these local regulations is to restore or uphold viable municipalities where people live all year round. Present regulation was enforced in 1984. The purpose was to prevent absentee owners from buying residences meant for all year's purposes and convert them for recreational purposes. This in turn led to more or less uninhabited neighbourhoods during wintertime, for example in the small seaside town Kragerø. In practical life the Planning and Building Act could not prevent this from happening, and the concession system was enforced.

A prior notification system is in use when someone purchases such property. See enclosure 2, red Egenerklæringsskjema. If the buyer wants to live in the house, or to let it out for all year habitation, the notification can be used. If the buyer wants to use the property for other purposes, he or she is obliged to apply for concession. Thus, the concession system is used when it is a risk that the property will be used in contradiction with the aims of section 7.

3. The second question.

3.1. General comments

It is difficult "to explain in detail how the personal residence requirement is applied in practice in Norway" unless you examine the papers in each case. The reason is that properties, local needs and peoples' situation and their applications vary substantially. This makes it difficult to explain in general terms how the practice is applied.

Instructions on how the regulations should be practiced, are given in Rundskriv 2/2009 which was sent you on November 8 last year. These instructions are comprehensive, and the Ministry considers that this explains the practice in general as far as it is possible.

It is, however, possible to look at statistical data, and in that way survey how the regulations have been practiced. Some statistic information from 2009 was sent to ESA on 18 January 2011 (Your ref. CNo 56777, our ref. 200602964-/ABU). A full description of the data can be found in enclosure 3 KOSTRA 2009.

3.2. Agricultural property

KOSTRA-statistics show that the municipalities handled 599 “regular” applications for concession from July 1st to December 31 2009. These are cases handled according to the new regulations that came into force on July 1st 2009. Cases from close relatives or people with allodial rights and cases according to section 7 are not included. The figures stated for 2008 mentioned below include statistics during the whole year, and are compared with statistics for 2009 that contain cases handled during second half-year 2009. The result shows that a large majority of cases, maybe all, concerned agricultural property. In 43 % of the cases concession was granted without any conditions at all. In comparison statistics from 2008 show that concession was granted without any conditions in 39 % of the cases handled. In 30 % of the cases from 2009 concession was granted with a personal residence obligation. In comparison this was the case in 29 % of the cases handled in 2008. In 4 % of the cases concession was granted with a residence obligation that was not personal. The similar conclusion was made in 3 % of the cases in 2008. In about 2 % of the cases from 2009 concession were denied. In 2008 2,6 % of the cases concession were denied.

In the second half-year of 2009 the municipalities handled 365 applications for concession from close relatives or people with allodial rights that had taken over a farm, but did not want to reside there. In 37 % of these cases concession was granted without any conditions at all. In 2008, and according to the previous regulations, the applicants were given a permanent exemption from the residence obligation in 33 % of these cases. In 35 % of the cases from 2009 concession was granted with a personal residence obligation, while the municipalities in approximately 6 % of the cases gave concession with a residence obligation that was not personal. In 10 % of the cases the municipalities accepted that the applicant should move to the property at a later time. In 3 % of the cases the application was denied.

The statistical information shows a variety of results. It also shows that in many cases the owner is allowed to meet the resident obligation without taking up domicile on the farm. The information concerning agricultural property may also indicate a change of practice with less enforcement of the residence requirement according to the new regulations in 2009 compared to the practise from 2008. The provisional figures from 2010 indicate an equal trend. The final figures for 2010 may confirm or disprove this tendency.

3.3. Property regulated by the Concession Act section 7

The total number of cases handled in 2009 pursuant to the Concession Act section 7 was 255. Of a total amount of 430 municipalities, 63 municipalities had this regulation at the end of that year. In 91 % of the cases concession was granted. This is a slightly higher percentage (ca 2%) compared to 2008. Today the number of municipalities with such regulations is 66. Per 1st January 2008 the number was 70.

4. The third question

The legal consequences for owners that do not fulfil a residence requirement when concession was granted, are described in the Concession Act section 16. According to this section the authorities may either give the owner a fine, or decide to withdraw the concession that was granted.

If the concession is withdrawn, the authorities may, according to section 18, decide that the owner within a set deadline sell the property to someone who may get concession or someone who does not need concession. If concession is denied because the owner has not fulfilled the residence requirement, the owner may at this stage chose to fulfil the residence obligation after all or sell the property.

If the deadline is not met, and the owner still does not fulfil the residence obligation, the authorities may, according to section 19, take steps for compulsory sale of the property. If the authorities consider such steps, the authorities have to reassess the case, and compulsory sale is not enforced unless they find it necessary. The final ruling of the compulsory sale is given by the Court of Enforcement.

In practice compulsory sales are very seldom in use in these cases. We have asked the 19 counties if a compulsory sale has been brought to finalization during the last five years. Twelve counties have answered the question. None of these have finalized any compulsory sale during that period. Seven counties have not answered the question. Four counties (of the twelve that replied) have taken steps to implement a compulsory sale during the period, but the problems have been solved before compulsory sale was enforced. In some of these cases the owner sold voluntarily, in some the owner or someone else took up residence on the property.

Yours sincerely,

Inger Grette
Deputy Director General

Ingrid Aasen
Senior Adviser

Enclosures

- 1 Green Egenerklæringsskjema
- 2 Red Egenerklæringsskjema
- 3 Kostra 2009

**Egenerklæring om konsesjonsfrihet
ved erverv av fast eiendom mv.**

Fastsatt i medhold av forskrift 8. desember 2003 gitt i medhold
av konsesjonsloven av 28. november 2003 nr. 98 § 8

Les rettleidingen før du fyller ut skjemaet

Tøm skjema

Skjemaet sendes sammen med skjøtet til Statens kartverk, 3507 Hønefoss
Ett skjema for hver ny eier

1. Erververs (ny eiers) navn		
Slektsnavn, for- og mellomnavn	Fødselsdato (dd.mm.åååå)	
Adresse	Organisasjonsnr. (9 siffer) - kun for firmaer	
2. Eiendommen ervervet gjelder		
Gnr., bnr., festnr. e.l	Eierandel	Kommunens navn

ERKLÆRING FRA ERVERVER (NY EIER) OM KONSESJONSFRIHET

KONSESJONSFRIHET PÅ GRUNN AV SLEKTSKAP/EKTESKAP/SVOGERSKAP/USKIFTE

3. Landbrukseiendom med boplikt	
☐ A	Jeg har overtatt landbrukseiendom fra nær familie. Landbrukseiendom vil her si en eiendom som: - har mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord eller mer enn 500 dekar produktiv skog, OG - har bebyggelse som er eller har vært i bruk som helårsbolig, ELLER - har bebyggelse som er tillatt oppført som helårsbolig, men som ikke er tatt i bruk som det, ELLER - har bebyggelse under oppføring der tillatelse er gitt til oppføring av helårsbolig
☐ B	Jeg er klar over at jeg må søke konsesjon dersom jeg ikke selv skal bosette meg på eiendommen innen ett år og bo der i minimum 5 år
☐ C	Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at overdrager/selger/arvelater har sitt konsesjonsforhold i orden
Kryss av eller fyll ut det/de punktene som passer, under	
☐ D	Jeg har overtatt eiendommen fra ektefelle, partner eller samboer (se rettleidingen <u>punkt 3 om samboere</u>), eventuelt som arv eller i uskifte (hvis du har overtatt i uskifte, se rettleidingen <u>punkt 3 om botid</u>)
☐ E	Jeg har odelsrett til eiendommen
☐ F	Jeg er beslektet eller besvogret med overdrager/selger/arvelater på følgende måte: Jeg er overdragere: (fyll ut – eks. "sønn")

4. Annen eiendom	
☐ A	Jeg har fra nær familie overtatt eiendom som ikke faller inn under punkt 3
☐ B	Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at overdrager/selger har sitt konsesjonsforhold i orden
Kryss av eller fyll ut det/de punktene som passer, under	
☐ C	Jeg har overtatt eiendommen fra ektefelle, partner eller samboer (se rettleidingen <u>punkt 3 om samboere</u>), eventuelt som arv eller i uskifte
☐ D	Jeg er beslektet eller besvogret med overdrager/selger/arvelater på følgende måte: Jeg er overdragere: (fyll ut – eks. "sønn")

KONSESJONSFRIHET PÅ GRUNN AV EIENDOMMENS KARAKTER

5. Bebygd areal, jf § 4 første ledd nr. 4

Eiendommen er bebygd, er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord

Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at jeg ikke foretar bruksendring i strid med plan

6. Ubebygde tomt til bolig- eller fritidsformål, jf § 4 første ledd nr. 1

Tomta er ikke større enn 2 dekar og er godkjent fradelt etter plan- og bygningsloven og jordlova

Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at tomte blir bebygd innen 5 år

7. Ubebygde tomt til bolig- eller fritidsformål i område lagt ut til bebyggelse og anlegg, jf § 4 første ledd nr. 2

Tomta ligger i område som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Tomteinndeling er foretatt eller godkjent av bygningsmyndighetene

Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at tomte blir bebygd innen 5 år

8. Andre ubebygde arealer jf § 4 første ledd nr. 3 (areal som ikke faller inn under punkt 6 eller 7)

Arealet ligger i område som i reguleringsplan er regulert til annet enn LNFR-, eller som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg

Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at jeg ikke foretar bruksendring i strid med plan

SIGNATUR

9. Erververs (ny eiers) signatur og kjennskap til straffeansvar (må signeres personlig av den nye eier)

Jeg er kjent med at det etter straffeloven § 189 er straffbart å avgi uriktig egenerklæring

Dato	Erververs (ny eiers) underskrift
Dato	Vergens underskrift (for umyndige må vergen også undertegne)

KOMMUNEN BEKREFTER

10. Kommunen bekrefter for det enkelte punkt:

Punkt 3 - Overdrager har sitt konsesjonsforhold i orden

Punkt 4 - Overdrager har sitt konsesjonsforhold i orden og det er ikke boplikt på eiendommen

Punkt 5 - Eiendommen er bebygd, er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord, jf. § 4 første ledd nr. 4

Punkt 6 - Tomta er ikke større enn 2 dekar og er godkjent fradelt etter plan- og bygningsloven og jordlova, jf. § 4 første ledd nr. 1

Punkt 7 - Tomta ligger i område som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Tomteinndeling er foretatt eller godkjent, jf. § 4 første ledd nr. 2

Punkt 8 - Arealet ligger i område som i reguleringsplan er regulert til annet enn LNFR, eller som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg, jf. § 4 første ledd nr. 3

Kommunen bekrefter for alle erverv: (må alltid fylles ut)

Overdragelsen fører ikke til deling av driftsenhet, jf. jordlova § 12 fjerde ledd

Kommunens navn	Dato	Stempel og underskrift
----------------	------	------------------------

Rettledning SLF-360 B

[Konsesjonsloven av 28. november 2003](#) bestemmer at alle erverv av fast eiendom og stiftelse av bruksrett for lengre tid enn 10 år, er undergitt konsesjonsplikt med mindre det er gjort unntak i loven eller forskrifter fastsatt i medhold av loven. Som erverv regnes også erverv av andeler eller parter i en eiendom.

Et erverv er et fellesord for alle måter man kan overta en eiendom på; kjøp, arv, gave osv. Konsesjon er en tillatelse fra staten. Den som blir ny eier av eiendommen er erverver. Overdrager er forrige eier.

Hovedregelen er at du kan erverve bebyggt eiendom som ikke er større enn 100 dekar og heller ikke har mer enn 25 dekar fulldyrka/overflatedyrka jord uten å søke konsesjon. Det samme gjelder tomter til bolig- og fritidsformål, og ubebyggt areal som er lagt ut til annet enn landbruksformål. Erverv fra nær familie er også unntatt fra konsesjonsplikt.

Dette skjemaet skal dokumentere at ditt erverv er konsesjonsfritt etter en av lovens unntaksregler, jf § 4 første ledd nr. 1 – 4 og § 5 nr. 1 og 2.

Skjemaet skal bekreftes av den kommunen der eiendommen ligger. Deretter skal det legges ved hjemmelsdokumentet (skjøte, festekontrakt eller lignende) når dette sendes til tinglysing til Statens kartverk, 3507 Hønefoss. Kartverket kan alltid kreve de opplysninger og dokumentasjon som finnes nødvendig for å fastslå at det foreligger konsesjonsfrihet.

I [kommuner som har satt konsesjonsfriheten ut av kraft](#) må du undersøke om du skal bruke egenerklærings skjema SLF-356 (rødt).

Ønsker du hjelp til utfylling, kan du henvende deg til kommunen.

Etter at ervervet er tinglyst, sender Statens kartverk erklæringen videre til kommunen, som fører kontroll med at konsesjonsloven blir fulgt.

Når egenerklæring ikke er nødvendig:

Etter [konsesjonsforskriften av 8.12.2003](#) er det for noen konsesjonsfrie erverv ikke nødvendig å bruke egenerklæring. De mest praktiske tilfellene er:

- Erverv av bebyggt eiendom hvor tomta ikke overstiger 2 dekar.
- Erverv av sameiepart i bebyggt eiendom som i vedtatt reguleringsplan er lagt ut til annet enn landbruksområde når erververen er sameier i eiendommen fra før.
- Erverv av eiendomsleilighet, aksjeleilighet, obligasjonsleilighet, andel i boligbyggelag og borettslag og ved borettslags erverv av fast eiendom fra boligbyggelag.

For de tre ovennevnte alternativene må det likevel benyttes egenerklærings skjema SLF-356 i [kommuner som har satt konsesjonsfriheten ut av kraft](#).

- Erverv av areal i rasjonaliseringsøyemed overensstemmende med jordlova ved overdragelse fra staten ved fylkelandbruksstyret.
- Erverv av mindre arealer som grenser til og skal legges til en allerede eksisterende bebyggt eller ubebyggt tomt, når samtykke til fradeling av arealet er gitt til dette formål etter plan- og bygningsloven og etter jordlova i område der jordlova gjelder.

Til punkt 1

Er det flere som erverver eiendommen sammen (sameiere), må hver enkelt fylle ut hvert sitt skjema.

Til punkt 2

Her skal eiendommens betegnelse, (gnr., bnr., festnr. eller lignende) og i hvilken kommune eiendommen ligger føres opp. Hvis du bare overtar en sameieandel skal det føres opp hvor stor andel av eiendommen du overtar.

Til punkt 3

Du skal benytte dette alternativet hvis du overtar landbrukseiendom fra nær familie eller har odelsrett til eiendommen. Det er et krav at eiendommen har mer enn 25 dekar fulldyrka/overflatedyrka jord eller bestå av mer enn 500 dekar produktiv skog. Kommunen vil være behjelpelig med beregning av arealgrunnlaget. Du kan også sjekke arealgrunnlag på internett:

www.skogoglandskap.no/temaer/gardskart

I tillegg er det et krav at eiendommen har bebyggelse som er eller har vært i bruk som helårsbolig, eller bebyggelse som er tillatt oppført som helårsbolig, men ikke har vært brukt som det, eller bebyggelse under oppføring der det er gitt tillatelse til oppføring av helårsbolig.

Boplikt

Det er et vilkår for konsesjonsfriheten at du bosetter deg på eiendommen innen ett år etter at du overtok og bor der i minst fem år.

Har du overtatt eiendommen fra avdød ektefelle, eller sitter i uskiftet bo, skal eventuell botid som er gjennomført før overtagelsen regnes mot boplikttiden.

Odel

Hvis du har [odelsrett](#) til eiendommen, krysser du av for det.

"nær familie"

Det regnes som nær familie dersom du er tidligere eiers ektefelle, samboer jf [arvelovens § 28 a](#), eventuelt har overtatt eiendommen i uskiftet bo, eller er beslektet med tidligere eier eller tidligere eiers ektefelle i rett opp- eller nedstigende linje eller i første sidelinje til med barn av søsken (nevø/niese) eller er i svogerskap med tidligere eier i rett oppstigende linje.

Hvem kan jeg erverve konsesjonsfritt fra?

Hvem kan jeg overdra konsesjonsfritt til?

Du må alltid krysse av i punkt 3 A-C. Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å fylle ut ett av alternativene i punkt 3 D-F. I tillegg må du fylle ut punktene 1, 2 og 9. Det er et vilkår at tidligere eier har sitt konsesjonsforhold i orden. Kommunen må bekrefte i punkt 10 at overdrager har sitt konsesjonsforhold i orden og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet.

Hvis du ikke kan/vil flytte til eiendommen innen ett år etter at du overtok, må du søke om konsesjon på skjema SLF-359. Det samme gjelder hvis tidligere eier ikke har sitt konsesjonsforhold i orden ved at han ikke har oppfylt boplikten på eiendommen.

Til punkt 4

Du kan benytte dette alternativet uansett hva slags eiendom du har overtatt, unntatt landbrukseiendom som definert i punkt 3. Du må ha overtatt fra nær familie. Se det som står om [nær familie](#) til punkt 3.

Du må alltid krysse av i punkt 4 A og B. Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å fylle ut enten punkt 4 C eller D. I tillegg må du fylle ut punktene 1, 2 og 9. Det er et vilkår at tidligere eier har sitt konsesjonsforhold i orden. Kommunen må bekrefte i punkt 10 at overdrager har sitt konsesjonsforhold i orden og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet. Kommunen må videre bekrefte at det ikke er boplikt på eiendommen.

Til punkt 5

Du kan benytte dette alternativet hvis du har overtatt en bebygd eiendom som ikke er større enn 100 dekar og heller ikke har mer enn 25 dekar fulldyrket og/eller overflatedyrket jord. Hører det sameiepart til eiendommen, skal den forholdsmessige andelen av sameiepartens areal legges til totalarealet.

Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å fylle ut punktene 1, 2, 5 og 9. I tillegg må kommunen bekrefte i punkt 10 at ervervet er konsesjonsfritt og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet. Konsesjonsfriheten er betinget av at du ikke foretar bruksendring i strid med plan.

Til punkt 6 og 7

Du kan benytte disse alternativene hvis du har overtatt tomt(er) til bolig- og fritidsformål som kan bebygges med ett hus med høyst to boligheter. Det er et vilkår at tomten(e) bebygges innen 5 år. Oversittelse av fristen vil utløse konsesjonsplikt.

Punkt 6 gjelder tomter som ikke ligger i område som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse eller anlegg. Dette vil i hovedsak gjelde tomter som ligger i område som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR).

Punkt 7 gjelder tomter som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse eller anlegg, og hvor tomteinndeling er godkjent.

Det er tilstrekkelig for å dokumentere konsesjonsfrihet etter disse alternativene at punktene 1, 2, 6 eller 7, samt 9 er utfyllt. I tillegg må kommunen bekrefte i punkt 10 at ervervet er konsesjonsfritt, og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet.

Til punkt 8

Du kan benytte dette alternativet hvis du har overtatt ubebygd areal som er regulert til annet enn landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR), herunder tomter til bolig- og fritidsformål som kan bebygges med mer enn to boenheter.

Unntaket gjelder videre alt areal som i kommuneplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Konsesjonsfriheten er betinget av at du ikke foretar bruksendring i strid med plan.

Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å fylle ut punktene 1, 2, 8 og 9. I tillegg må kommunen bekrefte i punkt 10 at ervervet er konsesjonsfritt, og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet.

Til punkt 9

Du må som ny eier selv undertegne erklæringen, og kan ikke benytte fullmektig. For umyndige personer – personer under 18 år eller umyndiggjorte – må vergen medundertegne. Hvis du avgir uriktig erklæring, kan du bli pålagt innen en frist enten å omgjøre overdragelsen eller selge eiendommen til noen som kan få konsesjon eller ikke trenger konsesjon. Oversitter du fristen, kan eiendommen selges uten varsel etter reglene om tvangssalg. [Se konsesjonsloven § 18.](#)

Til punkt 10

Kommunen skal alltid undersøke om ervervet fører til ulovlig deling av driftsenhet, jf jordlova § 12 fjerde ledd. Ervervet kan ikke tinglyses hvis kommunens bekreftelse mangler. Kommunen må videre bekrefte at ervervet er konsesjonsfritt. Hvis erverver har krysset av for slektskapsunntaket i punkt 4, må kommunen bekrefte at det ikke er boplikt på eiendommen.

**Egenerklæring om konsesjonsfrihet
i kommuner med nedsatt konsesjonsgrense**

Fastsatt i medhold av forskrift 8. desember 2003 gitt i medhold
av konsesjonsloven av 28. november 2003 nr. 98 § 8

Les rettleidingen før du fyller ut skjemaet

Tøm skjema

Skjemaet sendes sammen med skjøtet til Statens kartverk, 3507 Hønefoss
Ett skjema for hver ny eier

1. Erververs (ny eiers) navn		
Etternavn, for- og mellomnavn		Fødselsdato (dd.mm.åååå)
Adresse		Organisasjonsnr. (9 siffer) - kun for firmaer
2. Eiendommen ervervet gjelder		
Gnr., bnr., festnr. e.l	Eierandel	Kommunens navn

ERKLÆRING FRA ERVERVER (NY EIER) OM KONSESJONSFRIHET

KONSESJONSFRIHET PÅ GRUNN AV SLEKTSKAP/EKTESKAP/SVOGERSKAP/USKIFTE

3. Jeg er i familie med overdrager/selger/arvelater på følgende måte: (kryss av eller fyll ut det som passer)	
☐	Jeg har overtatt eiendommen fra ektefelle, partner eller samboer (se rettleidingen <u>punkt 3 om samboere</u>), eventuelt som arv eller i uskifte
☐	Jeg er beslektet eller besvogret med overdrager/selger/arvelater på følgende måte: Jeg er overdragers: (fyll ut – eks. "sønn")
☐	Jeg er klar over at konsesjonsfriheten på grunn av slektskap/svogerskap/ekteskap er betinget av at overdrager/selger/arvelater har hatt tinglyst hjemmel til eiendommen de siste 5 år forut for overdragelsen
Hvis konsesjonsfriheten for nær familie er satt ut av kraft (se <u>rettleidingen</u>) må du fyller ut punkt 4	

**KONSESJONSFRIHET FORDI EIENDOMMEN SKAL NYTTES SOM HELÅRSBOLIG, ELLER EIENDOMMEN
IKKE OMFATTES AV FORSKRIFT ETTER § 7**

4. Kommunen har forskrift som setter konsesjonsfriheten ut av kraft for: (Hva slags forskrift kommunen har, får du opplyst ved henvendelse til kommunen eller via <u>kommuneoversikten</u>)	
A Bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig, jf §7 første ledd nr. 1 Ervervet er konsesjonsfritt fordi: (kryss av for ett alternativ)	
☐	1 Jeg bekrefter at eiendommen skal brukes som helårsbolig
☐	2 Eiendommen verken er eller har vært i bruk som helårsbolig, og omfattes ikke av forskriften. Eiendommen er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord
B Eiendom med bebyggelse som ikke er tatt i bruk som helårsbolig, herunder eiendom med bebyggelse under oppføring i områder som i reguleringsplan er regulert til boligformål, jf § 7 første ledd nr. 2 Ervervet er konsesjonsfritt fordi: (kryss av for ett alternativ)	
☐	1 Jeg bekrefter at eiendommen skal brukes som helårsbolig
☐	2 Eiendommen ligger ikke i område som er regulert til boligformål, og omfattes ikke av forskriften. Eiendommen er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord
(punkt 4 fortsetter på neste side)	

versjon 1.1 - 16.12.2010

Med sikte på å redusere næringslivets oppgaveplikter, kan opplysninger som avgis i dette skjema i medhold av lov om Oppgaveregisteret §§ 5 og 6, helt eller delvis bli benyttet også av andre offentlige organer som har hjemmel til å innhente de samme opplysningene. Opplysninger om eventuell samordning kan fås ved henvendelse til Oppgaveregisteret på telefon 75 00 75 00.

C Ubebygde tomter som er regulert til boligformål, jf § 7 første ledd nr. 3. Ervervet er konsesjonsfritt fordi: (kryss av for ett alternativ)	
☐	1 Jeg bekrefter at jeg skal oppføre bolig på eiendommen, og at den skal nyttes som helårsbolig
☐	2 Tomta ligger ikke i område som er regulert til boligformål, og omfattes ikke av forskriften (fyll ut punkt 5)

Du må fylle ut punktene 5 A-C så langt det passer hvis kommunen ikke har forskrift som setter konsesjonsfriheten for tomter ut av kraft, eller tomter du skal overta ikke omfattes av slik forskrift da den ikke ligger i område regulert til boligformål.

5. Konsesjonsfrihet for tomter etter lovens alminnelige regler. Ervervet gjelder:	
A Ubebygde tomter til bolig- eller fritidsformål (se rettledningen), jf § 4 første ledd nr. 1	
☐	1 Tomta er ikke større enn 2 dekar og er godkjent fradelt etter plan- og bygningsloven og jordlova
☐	2 Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at tomten blir bebyggt innen 5 år
B Ubebygde tomter til bolig- eller fritidsformål i område lagt ut til bebyggelse og anlegg, jf § 4 første ledd nr. 2	
☐	1 Tomten ligger i område som i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Tomteinndeling er foretatt eller godkjent av bygningsmyndighetene.
☐	2 Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at tomten blir bebyggt innen 5 år
C Andre ubebygde arealer jf § 4 første ledd nr. 3 (areal som ikke faller inn under punkt 5 A eller B)	
☐	1 Arealet ligger i område som i reguleringsplan er regulert til annet enn LNFR-område, eller som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg
☐	2 Jeg er klar over at konsesjonsfriheten er betinget av at jeg ikke foretar bruksendring i strid med plan

SIGNATUR

6. Erververs (ny eiers) signatur og kjennskap til straffeansvar (må signeres personlig av den nye eier)	
Jeg er kjent med at det etter straffeloven § 189 er straffbart å avgi uriktig egenerklæring	
Dato	Erververs (ny eiers) underskrift
Dato	Vergens underskrift (for umyndige må vergen også undertegne)

KOMMUNEN BEKREFTER

7. Kommunen bekrefter for det enkelte punkt:		
☐	Punkt 3 - Overdrageren har hatt tinglyst hjemmel til eiendommen i minst fem år	
☐	Punkt 4 A nr. 2 - Eiendommen har ikke vært i bruk som helårsbolig, og er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka jord	
☐	Punkt 4 B nr. 2 - Eiendommen ligger ikke i område som er regulert til boligformål, og er ikke større enn 100 dekar totalt og har ikke mer enn 25 dekar fulldyrka og/eller overflatedyrka mark	
☐	Punkt 4 C nr. 2 - Tomten ligger ikke i område som er regulert til boligformål	
☐	Punkt 5 A og B - Ervervet gjelder tomte(r) til bolig- og fritidshus som nevnt i § 4 nr. 1 og 2	
☐	Punkt 5 C nr. 1 - Arealet ligger i område som i reguleringsplan er regulert til annet enn LNFR-område eller i kommuneplanens arealdel er lagt ut til bebyggelse og anlegg	
Kommunen bekrefter for alle erverv: (må alltid fylles ut)		
☐	Overdragelsen fører ikke til deling av driftsenhet, jf jordlova § 12 fjerde ledd	
Kommunens navn	Dato	Stempel og underskrift

Rettledning SLF-356 B

Denne egenerklæringen skal benyttes i kommuner med [nedsatt konsesjonsgrense](#) og skal brukes både ved erverv av **bebygd** og **ubebygd** eiendom. Er eiendommen bebygd, og større enn 100 dekar eller har den mer enn 25 dekar fulldyrket eller overflatedyrket jord, skal egenerklæring SLF-360 (grønt) brukes.

Erklæringen skal bekreftes av den kommunen der eiendommen ligger. Deretter skal den legges ved hjemmelsdokumentet (skjøte, festekontrakt eller lignende) når dette sendes til tinglysing til [Statens kartverk](#), 3507 Hønefoss.

Ønsker du hjelp til utfylling, kan du henvende deg til kommunen.

[Konsesjonsloven av 18. november 2003](#) bestemmer at alle erverv av fast eiendom, og stiftelse av bruksrett for lengre tid enn 10 år er undergitt konsesjonsplikt med mindre det er gjort unntak i loven eller forskrifter fastsatt i medhold av loven. Som erverv regnes også erverv av andeler eller parter i en eiendom.

Et erverv er et fellesord for alle måter man kan få en eiendom på; kjøp, arv, gave osv. Konsesjon er en tillatelse fra staten. Den som blir ny eier av eiendommen er erverver. Overdrager er forrige eier.

Hovedregelen er at bebygd eiendom som ikke er større enn 100 dekar og heller ikke har mer enn 25 dekar fulldyrka/overflatedyrka mark kan erverves uten konsesjon, jf konsesjonsloven § 4 første ledd nr. 4. Det samme gjelder blant annet tomter regulert til boligformål, jf konsesjonsloven § 4 første ledd nr. 2. Overdragelse fra nær familie er også unntatt fra konsesjonsplikt, jf konsesjonsloven § 5 første ledd nr. 1.

Konsesjonsfriheten etter disse bestemmelsene kan settes ut av kraft ved forskrift, se pkt 4. Dette vil også gjelde leiligheter som ligger innenfor forskriftens virkeområde.

Konsesjonsplikt etter forskrift vil likevel ikke oppstå dersom du forplikter deg til at bebyggelsen eller tomte blir brukt som helårsbolig, enten av deg selv eller andre.

Til punkt 1

Er det flere som erverver eiendommen sammen, må hver enkelt avgi egenerklæring.

Til punkt 2

Eiendommens betegnelse, (gnr., bnr., festenr. eller lignende) og i hvilken kommune eiendommen ligger, må alltid fylles ut. Hvis du bare overtar en sameieandel skal det føres opp hvor stor andel av eiendommen du overtar.

Til punkt 3

Før du fyller ut dette punktet, må du forvise deg om at konsesjonsfriheten for nær familie ikke er satt ut av

kraft. Du kan enten kontakte kommunen eller finne forskriften via [kommuneoversikten](#). Er konsesjonsfriheten for nær familie satt ut av kraft, kan du ikke benytte punkt 3, men må fylle ut punkt 4.

Du skal benytte punkt 3 hvis du overtar eiendom fra nær familie. Alternativet gjelder både bebygd og ubebygd eiendom. Er eiendommen bebygd, større enn 100 dekar totalt eller har mer enn 25 dekar fulldyrket/overflatedyrket jord, skal du imidlertid bruke egenerklæringskjema SLF-360 (grønt). Kommunen vil være behjelpelig med beregning av arealgrunnlaget. Du kan også sjekke arealgrunnlag på internett:

www.skogoglandskap.no/temaer/gardskart

"nær familie"

Det regnes som nær familie dersom du er tidligere eiers ektefelle, samboer jf [arvelovens § 28 a](#), eventuelt har overtatt eiendommen i uskiftet bo, eller er beslektet med tidligere eier eller tidligere eiers ektefelle i rett opp- eller nedstigende linje eller i første sidelinje til med barn av søsken (nevø/niese) eller er i svogerskap med tidligere eier i rett oppstigende linje.

Hvis kommunen har forskrift som nevnt i punkt 4 A-C, og ditt erverv gjelder slik eiendom, er ervervet bare konsesjonsfritt når en eller flere av tidligere eiere i nær familie sammenlagt har hatt tinglyst hjemmel til eiendommen de siste 5 år. Dør tidligere eier før 5 års-fristen er ute, gjelder konsesjonsfriheten på grunn av slektskap fullt ut.

[Hvem kan jeg erverve konsesjonsfritt fra?](#)

[Hvem kan jeg overdra konsesjonsfritt til?](#)

Du dokumenterer konsesjonsfrihet ved å fylle ut punkt 1, 2, 3 og 6. Kommunen må bekrefte under punkt 7 at overdrager har hatt tinglyst hjemmel til eiendommen i minst 5 år hvis ervervet omfattes av ett av alternativene i forskriften.

Til punkt 4 A og B

Før du fyller ut dette punktet må du finne ut hva slags forskrift kommunen har. Du kan enten kontakte kommunen eller finne forskriften via [kommuneoversikten](#). Har kommunen forskrift som setter konsesjonsfriheten for bebygd eiendom som er eller har vært i bruk som helårsbolig ut av kraft, jf punkt A, kan du bare erverve eiendommen konsesjonsfritt hvis du forplikter deg til at eiendommen skal nyttes som helårsbolig enten av deg selv eller andre. Du krysser da av i punkt 4A nr. 1.

Har eiendommen aldri vært i bruk som helårsbolig, krysser du av i punkt 4 A nr. 2. Kommunen må da bekrefte i punkt 7 at eiendommen aldri har vært i bruk som helårsbolig, og derfor ikke omfattes av forskriften.

Hvis kommunen også har forskrift som setter konsesjonsfriheten ut av kraft for eiendom med bebyggelse som ikke er tatt i bruk som helårsbolig, herunder eiendom med bebyggelse under oppføring i områder som i reguleringsplan er regulert til boligformål, jf punkt 4 B, må også dette punktet fylles ut. For at ervervet skal være konsesjonsfritt, må du enten forplikte deg til at eiendommen skal nyttes som helårsbolig ved å krysse av i punkt 4 B nr. 1, eller i 4 B nr. 2 krysse av for at eiendommen ikke omfattes av forskriften. Kommunen må da bekrefte dette i punkt 7.

Kommunen må i begge tilfellene bekrefte at eiendommen ikke overstiger den konsesjonsfrie grensa.

Til punkt 4 C

Har kommunen forskrift som setter konsesjonsfriheten for ubebygde tomter regulert til boligformål ut av kraft, kan du bare benytte dette alternativet dersom du forplikter deg til at tomta skal brukes til oppføring av helårsbolig. Du krysser da av i punkt 4 C nr. 1. Hvis tomta ligger utenfor slikt område, må du krysse av i punkt 4 C nr. 2, og kommunen må bekrefte dette i punkt 7.

Hvis ervervet ikke omfattes av kommunens forskrift, må du også fylle ut det punktet i 5 A-C som passer for at ervervet kan skje konsesjonsfritt.

Til punkt 5 A og B

Hvis kommunen ikke har forskrift som setter konsesjonsfriheten for tomter ut av kraft, skal du benytte disse alternativene hvis du har overtatt tomt(er) til bolig- og fritidsformål som kan bebygges med ett hus med høyst to boligenheter. Det er et vilkår at tomten(e) bebygges innen 5 år. Oversittelse av fristen vil utløse konsesjonsplikt.

Punkt 5 A gjelder tomter som ikke ligger i område som i kommuneplan eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse eller anlegg. Dette vil i hovedsak gjelde tomter som ligger i område som i kommuneplanens arealdel er lagt ut til landbruks-, natur- og friluftsområde samt reindrift (LNFR).

Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å krysse av i punktene 1, 2, 5 A nr. 1 og 2, samt 6.

Punkt 5 B gjelder tomter som i kommuneplan eller reguleringsplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg og hvor tomteinndeling er godkjent av bygningsmyndighetene. Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å krysse av i punktene 1, 2, 5 B nr. 1 og 2, samt 6.

I tillegg må kommunen bekrefte i punkt 7 at ervervet er konsesjonsfritt og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet.

Til punkt 5 C

Du kan benytte dette alternativet hvis du har overtatt ubebyggt areal som er regulert til annet enn landbruk, herunder tomter til bolig- og fritidsformål som kan bebygges med mer enn to boenheter.

Unntaket gjelder videre alt areal som i kommuneplan er lagt ut til bebyggelse og anlegg. Konsesjonsfriheten er betinget av at du ikke foretar bruksendring i strid med plan.

Konsesjonsfriheten dokumenteres ved å fylle ut punktene 1, 2, 5 C nr. 1 og 2, samt 6. I tillegg må kommunen bekrefte i punkt 7 at ervervet er konsesjonsfritt og at ervervet ikke fører til deling av driftsenhet.

Til punkt 6

Du må som ny eier selv undertegne erklæringen, og kan ikke benytte fullmektig. For umyndige personer – personer under 18 år eller umyndiggjorte – må vergen medundertegne. Hvis du avgir uriktig erklæring, kan du bli pålagt innen en frist enten å omgjøre overdragelsen eller selge eiendommen til noen som kan få konsesjon eller ikke trenger konsesjon. Oversitter du fristen, kan eiendommen selges uten varsel etter reglene om tvangssalg. Se konsesjonsloven § 18.

Til punkt 7

Kommunen skal alltid undersøke om ervervet fører til ulovlig deling av driftsenhet, jf jordlova § 12 fjerde ledd. Ervervet kan ikke tinglyses hvis kommunens bekreftelse mangler. Kommunen må videre bekrefte at ervervet er konsesjonsfritt.

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

Enclosure 3

Rapport

KOSTRA landbruk

En vurdering av rapporteringen for 2009

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

Rapport: KOSTRA landbruk
En vurdering av rapporteringen for 2009

Avdeling: Avdeling areal og ressurs

Dato: 1. oktober 2010

Ansvarlig: Geir Grønningsæter

Bidragstere: Erik Anders Aurbakken

Rapport-nr.: 16/2010

Innholdsfortegnelse

1. Sammendrag	5
Hva forteller tallene?.....	5
Hvor riktige er tallene?.....	7
SLFs anbefalinger	8
2. Innledning.....	10
3. Revisjon/kvalitetssikringstiltak – forslag til forbedringer	11
3.1 Generelt om forholdet mellom foreløpige og endelige tall	11
3.2. Forbedringer i kartgrunnlag og skjema	12
3.3. Effekt av revisjon/kvalitetssikring.....	12
3.4. Tiltak for bedre kvalitet i rapporteringen	13
4. Omdisponert areal i 2009.....	15
4.1. Politiske mål.....	15
4.2. Omdisponert areal	15
4.3. Hvilke formål omdisponeres arealene til.....	22
4.4 Avsluttende kommentarer til tall for omdisponert areal	24
5. Antall saker og utfall av saker behandlet etter jordlova	24
5.1. Omdisponeringssaker	24
5.2. Delingssaker	26
5.3. Nydyrking	27
6. Antall saker og utfall av sakene behandlet etter konsesjonsloven og odelsloven	31
6.1. Vanlige søknader om konsesjon, unntatt 0-grense	31
6.2 0-grense	32
6.3. Boplikt.....	33
7. Nye sakstyper etter lovendringene	35
7.1. Konsesjonssaker etter ny § 9, siste ledd	35
7.2. Driveplikt	35

Vedlegg I KOSTRA tall	36
------------------------------------	-----------

Vedlegg II KOSTRA skjema 23	49
--	-----------

Liste over tabeller, figurer og kart

Figur 1: Antall kommuner som har rapportert omdisponering ved pbl og antall planer som er rapportert fra kommunene, 2002-09.....	13
--	----

Figur 2: Omdisponert dyrka og dyrkbar mark, 1994-2009, dekar. Målet om halvering av omdisponering av dyrka mark.....	16
--	----

Figur 3: Årlig omdisponert dyrka og dyrkbar mark fordelt på pbl og jordlova, 1993-2009. Dekar	17
---	----

Figur 4: Antall samtykker og omdisponert areal etter jordlova, 1994 - 2009. Dekar	17
---	----

Figur 5: Fordeling av omdisponert areal dyrka mark etter lovgrunnlag og fylke, 2009. Dekar.	18
--	----

Figur 6: Fylkesvis fordeling av omdisponert areal av dyrka og dyrkbar mark etter pbl, 2005-09. Dekar.	18
--	----

Figur 7: Fylkesvis fordeling av omdisponert areal dyrka og dyrkbar mark etter jordlova, 2005-09. Dekar.	20
--	----

Figur 8: Utfall av delings- og omdisponeringssaker avgjort i førsteinstans 1994-2009 (untatt 2004). Antall vedtak.	25
---	----

Figur 9: Avslåtte søknader om omdisponering i prosent av antall søknader. Hele landet og fylkene, 2005-09.....	26
--	----

Figur 10: Avslåtte søknader om deling i prosent av antall søknader. Hele landet og fylkene, 2005 - 09.....	27
--	----

Figur 11: Antall vilkår satt i nydyrkingssaker og hensyn bak vilkårene, 2000-09. Hele landet.	28
--	----

Figur 12: Antall dekar omsøkt og antall dekar nydyrket areal, 2000-09.	29
---	----

Figur 13: Søknader om konsesjon, antall saker avgjort i førsteinstans. 2000- 1. halvår -09. ..	31
--	----

Figur 14: Søknader om konsesjon fordelt på fylker. Antall saker, avslag og innvilget med vilkår og uten vilkår, første halvår 2009.	32
--	----

Figur 15: Konsesjonssaker innvilget på vilkår. Prosent av alle innvilgede søknader i hele landet og i hvert fylke, 2006 - første halvår 2009.	32
--	----

Figur 16: O-grensesaker behandlet i kommunene, antall innvilgede saker og antall avslag, 2000-2009.....	33
---	----

Figur 17: Fritak fra boplikt, antall saker innvilget varig eller tidsbegrenset fritak og avslag, 2002-1. halvår -09.	34
Figur 18: Søknader om fritak fra boplikt, antall saker innvilget varig og tidsbegrenset fritak og avslag. Fylker, 1. halvår 2009.	34
Figur 19: Søknader om fritak fra boplikt. Andel avslag i prosent av alle søknader. Hele landet og fylkene, 2006-1. halvår 2009.	35
Tabell 1: Omdisponert dyrka og dyrkbar mark etter jordlova og plan- og bygningsloven, 2004-09. Dekar.	6
Tabell 2: Svarprosent for spørsmål om omdisponering 2002-09. Foreløpige og endelige tall, dyrka og dyrkbar mark. Dekar.	11
Tabell 3: De 20 kommunene som har omdisponert mest dyrka mark i hvert av årene 2005-09. Dekar.	22
Tabell 4: Omdisponert areal etter jordlova og pbl fordelt på formål, 2005-09. Dekar og prosent.	23
Tabell 5: Utfall av behandling av søknader om nydyrking, 2000-09.	27
Tabell 6: De 20 kommunene som har tillatt mest areal for nydyrking i hvert av årene 2005-09. Dekar.	29
Kart 1: Omdisponert dyrka mark, kommuner, 2005-09.	21
Kart 2: Tillatt nydyrka areal, kommuner, 2005-09.	30

1. Sammendrag

I tildelingsbrevet fra Landbruks- og matdepartementet er Statens landbruksforvaltning (SLF) bedt om å avgi en rapport om KOSTRA – rapporteringen for 2009. Denne rapporten er et svar på dette oppdraget. Rapporten sendes Landbruks- og matdepartementet, Sekretariatet for KOSTRA landbruk i Statistisk sentralbyrå, samt fylkesmennene. SLF har tidligere lagt fram tilsvarende rapporter for rapporteringsårene 2005, 2006, 2007 og 2008.

2009 er det femte året der kommunene har rapportert på et eget landbruksskjema gjennom KOSTRA (KOMmune–STAT-RApportering). Rapporten dekker aktivitet i kommunene i 2009. KOSTRA er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. I tillegg til rapportering på godkjent omdisponert dyrka og dyrkbart areal etter jordloven og plan- og bygningsloven (pbl), rapporterer kommunene også på saksbehandling etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven. Rapporteringsskjema for 2009 er tatt inn i vedlegg II. Veiledning til rapporteringen ligger på internettsidene til Institutt for skog og landskap (se: www.skogoglandskap/KOSTRA).

Hva forteller tallene?

I 2009 rapporterte kommunene å ha omdisponert 12 998 daa etter jordlova og pbl til andre formål enn landbruk, av dette var 8 308 daa dyrka mark og 4 690 daa dyrkbar mark. Dette er 400 daa mer omdisponert dyrka mark og 2 300 daa mindre dyrkbar mark enn for 2008.

Som i flere foregående år, blir det rapportert mindre omdisponering etter jordlova, av både dyrka og dyrkbar mark. Følgelig er det en klar økning i omdisponert dyrka mark etter plan- og bygningsloven, hele 780 daa mer i 2009 enn i 2008. Det er i tråd med prinsippene i arealpolitikken, at arealbruken i størst mulig grad skal styres gjennom planer etter plan- og bygningsloven, og ikke gjennom enkeltsaksbehandling etter jordlova, selv om det naturligvis er uheldig at omdisponeringen av dyrka mark etter plan- og bygningsloven øker.

Omdisponering av dyrka mark har økt fra 2008 til 2009. Følgelig er det nå lengre igjen til å nå målet om å halvere omfanget av den årlige omdisponering av dyrka mark innen 2010. Dette nasjonale målet, som ble fastsatt i 2004, går ut på at det innen 2010 ikke skal omdisponeres mer enn 5 700 daa dyrka mark.

Tabell 1: Omdisponert dyrka og dyrkbar mark etter jordlova og plan- og bygningsloven, 2004-09. Dekar.

	Jordlova dyrka mark	Jordlova dyrkbar mark	Sum jordlova	Plan- og bygnings- loven dyrka mark	Plan- og bygnings- loven dyrkbar mark	Sum plan- og bygnings- loven	Jordlov og PBL dyrka mark	Jordlov og PBL dyrkbar mark	Totalt omdisponert dyrka og dyrkbar mark
2004	4 304	1 704	6 008	7 349	8 462	15 811	11 653	10 166	21 819
2005 *	2 654	1 463	4 117	4 003	2 335	6 338	6 657	3 798	10 455
2006	2 671	1 717	4 388	4 972	4 291	9 263	7 643	6 008	13 651
2007	2 637	1 545	4 182	5 873	5 066	10 939	8 510	6 611	15 121
2008	2 209	1 492	3 701	5 691	5 553	11 244	7 900	7 045	14 945
2009	1 838	1 041	2 879	6 470	3 649	10 119	8 308	4 690	12 998

Areal til skogplanting og arealer regulert til landbruk er trukket i fra.

**For 2005 er det trukket fra spesialområde friområde.*

Den samlede omdisponeringen i 2009 er klart lavere enn i perioden 2002-04. Rutinene for kommunenes rapportering ble lagt om fra og med 2005, noe som etter alt å dømme medførte en god del underrapportering. Den markante reduksjonen vi så for 2005 og 2006 kan derfor i stor grad skyldes feil og mangler i rapporteringen. Svarprosent og utfyllingsgrad i skjemaene er blitt bedre de siste tre årene. Det er derfor grunn til å anta at reduksjonen vi ser i forhold til årene før 2005, er reell. Det er fortsatt noe usikkerhet i tallene, som det er vanskelig å anslå omfanget av. Følgelig kan vi heller ikke se bort i fra at økningen i omdisponert dyrka mark fra 2008 til 2009, i noen grad skyldes bedre kvalitet på rapporteringen.

Når en stadig større del av omdisponeringen skjer etter plan- og bygningsloven, er det nærliggende å se denne i sammenheng med svingninger i kommunenes planaktivitet. Antall vedtatte regulerings- og bebyggelses planer har ligget rundt 2400 i 2005 og 2006. Tallet sank til 2 160 i 2008, for så å øke til 2 218 i 2009. Antall innsigelser begrunnet i jordvern, kan til en viss grad sies å gi en indikasjon på hvorvidt kommunenes planforslag er i konflikt med dette hensynet. Antall innsigelser fra landbruksmyndighetene økte fra rundt 35 i 2005, til 60 i 2008 og 84 i 2009. Også antall innsigelser fra alle de andre myndighetene økte i denne perioden, fra rundt 8-900 pr. år i 2005-06 til 1200 i 2008 og 1470 i 2009. Disse opplysningene om innsigelser gjelder alle plantyper (kommuneplan, reguleringsplan og bebyggelsesplan).

De 20 kommunene som hvert av de siste 5 årene har omdisponert mest dyrka mark, står for 40-50 % av all omdisponert dyrka jord det enkelte år. Så godt som alle disse kommunene ligger i områder med svært gode vilkår for jordbruk. En stor del av denne omdisponeringen går derfor på bekostning av noen av de mest verdifulle jordressursene vi har. All denne omdisponeringen er et resultat av lovlig fattede vedtak. Likevel kan man si at summen av en slik arealforvaltning klart er i strid med målet i arealpolitikken om at de beste jordressursene skal ha et strengt vern mot omdisponering

Vedtaksmyndighet for de fleste av landbrukets særlover er i dag lagt til kommunene. Her fikk kommunene økt myndighet fra 1.1.2004.

Antall **omdisponeringssaker** (jordloven § 9) avgjort i førsteinstans har, med unntak av i 2007, vist en jevn reduksjon siden 2005. Fra 2008 til 2009 er antall saker gått ned fra 1 942 til

I 564, en nedgang på 24 %, som er klart større enn i de foregående år. Det er gradvis færre kommuner som har behandlet søknader om omdisponering de siste årene, fra 320 – 340 kommuner i årene 2005-07, til 306 og 307 kommuner i hhv. 2008 og 2009. Andelen søknader som får avslag, er noe høyere enn før, 13% i 2009, mot 9 – 12 % i 2005 – 2008.

Også antall **delingssaker** (jordloven § 12) som er avgjort i førsteinstans går noe ned hvert år. Fra 2008 til 2009 gikk antall delingssaker ned fra 5 261 til 4 829, en reduksjon på 8 %. Fra 2005 til 2009 er nedgangen hele 26 %. For disse sakene er andelen avslag de siste 4 årene på ca. 10 %, mot 7,5 % i 2005.

Det søkes om stadig mer **nydyrking av jordbruksareal**. Før 2005 ble det hvert år godkjent rundt 7 500 daa for nydyrking. I 2005 økte dette til 10 700 daa. Denne markante økningen falt sammen med omlegging av rapporteringen og hele økningen er neppe reell. Siden 2005 har dette tallet økt med ca. 1 000 daa hvert år, slik at det i 2009 ble godkjent 15 153 daa for nydyrking. Også antall daa omsøkt areal for nydyrking er høyere enn tidligere. Andelen søknader som blir avslått, er som tidligere svært liten, og var 2 % i 2009.

De fylkene hvor det godkjennes mest nydyrka areal er Hedmark, Rogaland, Nord-Trøndelag og Nordland. I 2009 stod disse 4 fylkene for 59 % av alt godkjent areal i landet. Nydyrkingen er også konsentrert til et fåtall kommuner. De 20 kommunene som godkjente mest areal, stod for 50 % av alt godkjent areal i landet i 2009.

Reglene knyttet til **boplikt** ble endret med ikrafttredelse fra 01.07.2009, slik at det ikke er grunnlag for å sammenligne antall søknader om fritak fra boplikt i første halvår 2009 med de foregående år. Antall søknader om fritak fra den lovbestemte boplikten utgjør imidlertid omtrent halvparten av hva som ble rapportert for 2008.

Det er også rapportert om behandling av en ny type konsesjonssaker som oppstod som følge av lovendringen. Dette gjelder eiendomsoverdragelser som ikke er konsesjonspliktige, men hvor erververen blir pålagt å søke konsesjon dersom vedkommende ikke vil bosette seg på eiendommen som er overdratt. Kommunene har rapportert å ha behandlet 365 slike konsesjonssøknader i 2009. I 136 saker ble det gitt konsesjon uten vilkår, mens det ble stilt vilkår om personlig boplikt i 129 saker, vilkår om upersonlig boplikt i 21 saker og vilkår som tilflytting senere i 35 saker. Kun 12 slike konsesjonssøknader ble avslått.

Antall søknader om konsesjon i kommuner som har innført forskrift om "null-grense" har økt fra 187 i 2008 til 255 i 2009. Det ble gitt avslag i 21 saker, noe som tilsvarer 8 % av sakene. Avslagsprosenten i 2008 var 11 %, men har ligget på mellom 18 – 21 % de tre foregående årene. Kommuner med nedsatt konsesjonsgrense er altså langt mindre tilbøyelig til å avslå søknader om konsesjon enn tidligere.

Hvor riktige er tallene?

2009 var det femte året kommunene rapporterer arealforvaltning og lovsaker innen landbruk i KOSTRA. Rundt 50 kommuner gir ulike tilbakemeldinger og spørsmål i kommentarfeltet bakerst i skjemaet hvert år. Her pekes det på at skjemaet er omfattende og arbeidskrevende å fylle ut. Mange kommuner tar også opp spørsmål om hvordan skjema skal forstås. Praktisk talt alle slike spørsmål kan man finne svar på i veiledningen. Dette tyder på at det stadig gjøres noe feil i utfyllingen av skjemaet og at det er flest feil knyttet til spørsmålene om omdisponering av areal.

Statistisk sentralbyrå foretar kontroller av skjemaene og følger opp kommuner som ikke besvarer eller besvarer skjemaet inkonsistent eller mangelfullt. Byrået erfarer at svarprosenten og utfyllingsgraden i skjema blir noe bedre år for år. Ut over dette er det vanskelig å vurdere kvaliteten på tallene, men flere forhold gir grunn til å tro at tallene for 2008 og 2009 er av noe bedre kvalitet enn for de første 2 årene kommunene rapporterte på landbruk i KOSTRA.

Følgende forhold bør tilsi at KOSTRA tallene er av noe bedre kvalitet enn tidligere:

- nær alle kommunene har sendt inn skjema og antall kommuner som har rapportert ved publisering av foreløpige tall 15.03 har økt siden i fjor, fra 371 til 377
- det er gravis færre kommuner som har vedtatt 4 reguleringsplaner eller flere, men som rapporterer null daa omdisponert areal etter pbl, rundt 100 for 2006 og 2007, og 75 for 2008 og 77 for 2009
- kommunene rapporterer å ha vedtatt noen flere reguleringsplaner i 2009 enn i 2008, samtidig som noe flere kommuner oppgir å ha omdisponert areal etter pbl
- 2009 er det femte året kommunene rapporterer på landbruksskjema, slik at flere kommuner er kjent med oppgaven og rutinene knyttet til rapporteringen

I motsatt retning trekker vurderingene fra fylkesmennene. Flere av disse tyder på at det er vedtatt flere planer som berører dyrka eller dyrkbar mark, enn det kommunene har rapportert.

SLFs anbefalinger

KOSTRA-tallene er sentrale for å vurdere om vi kan nå målet om å halvere den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene innen 2010. Det er derfor viktig å arbeide videre med å sikre kvalitet i rapportering av omdisponering av arealer.

Det er gjort en rekke endringer i jord- og konsesjonslovene. Det vil følgelig også være av interesse å følge kommunenes praktisering av disse nye bestemmelsene for å si om denne er i tråd med formålet bak endringene. På den annen side vil lovendringene også bety merarbeid for kommunene, dels i saksbehandling etter den nye plan- og bygningsloven fra 2009, men trolig i større grad for sakene etter jord- og konsesjonslovene. Erfaringer tyder på at det kan ta noe tid før slike omlegginger er godt innarbeidet. Det kan derfor også være større usikkerhet i rapporteringen for en viss periode.

Som tidligere anbefaler SLF at det arbeides med å samle inn data om omdisponering etter plan- og bygningsloven ved hjelp av digitale reguleringsplaner. Den nye plan- og bygningsloven pålegger kommunene å føre et planregister, og kart- og planforskriften stiller krav til teknisk standard og forvaltning av planinformasjon. For de kommunene som forvalter alle reguleringsplaner som digitale kart, og gir SSB tilgang til disse, bør det ikke være nødvendig å rapportere omdisponering etter PBL på KOSTRA skjema. Dette vil etter alt å dømme gi enklere rapportering av bedre kvalitet. For omdisponering etter jordlova, bør man se på mulighetene for å hente denne informasjonen ut av kommunenes saksbehandlingssystemer.

Som tidligere vurderer SLF det slik at følgende tiltak er viktige for å bidra til god kvalitet på tallene i KOSTRA:

- Fylkesmennene må minne om areal- og saksrapportering i dialogen med kommunene, og bruke tallene aktivt i dialogen med kommunene

- SSB bør utvikle løsninger for uthenting av digitale reguleringsplaner fra databaser hvor kommunene legger inn alle vedtatte planer som digitale kartfiler. Dette må utvikles gradvis, slik at de kommunene som tilgjengeliggjør plandataene, slipper å rapportere dette også i KOSTRA-skjema.
- Det bør undersøkes om informasjon fra saksbehandling etter jord- og konsesjonslovene som kommunene legger inn i digitale sak/arkivsystemer kan overføres i digital form til SSB.
- SLF bør sammen med SSB og relevante sektormyndigheter se på muligheten for å kunne utvikle rapporteringen slik at man kan skille mellom omdisponeringen av arealer som skyldes statlige infrastrukturiltak og kommunal/lokal virksomhet og utvikling.

2. Innledning

KOSTRA (Kommune–Stat–Rapportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir informasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. 2009 er det femte året der kommunene rapporterte på et eget landbruksskjema gjennom KOSTRA. Denne rapporten dekker aktiviteten i 2009.

Det rapporteres på omdisponert dyrka og dyrkbart areal etter plan- og bygningsloven (pbl) og etter jordlova, samt på øvrig saksbehandling etter jord-, konsesjons- og odelsloven. Før 2005 ble resultatinformasjon på disse områdene innhentet via saksbehandlingssystemet "Ajour" som kommunene var pålagt å bruke t.o.m. 2003. I perioden 2002-04 ble omdisponering etter pbl rapportert i KOSTRA på skjema for "Kulturminner, natur og nærmiljø" (KNNM). 2004 var et "unntaksår" når det gjaldt rapportering om praktisering av jord- og konsesjonslovgivningen fordi Ajour var tatt ut av bruk, uten at nytt system for rapportering var på plass. I tidsseriene i denne rapporten mangler derfor tall for 2004, med unntak av for omdisponert areal og godkjent nydyrket areal.

KOSTRA gir informasjon om *utfallet* av kommunens behandling av de ulike sakstypene, og dette rapporteres for hver sakstype for hele året under ett. Det legges ikke inn opplysninger om hver enkelt sak.

Ettersom rapporteringen ble lagt om fra 2005, er det betydelig usikkerhet i tallene for dette året, og dels for de påfølgende to årene. Tallene for omdisponert areal økte påfallende mye da kommunene begynte å rapportere i KOSTRA i 2002, for så å gå påfallende mye ned da rapporteringene ble flyttet til landbruksskjema i 2005. I perioden 2005 – 2009 er det gradvis flere kommuner som har rapportert, og SLF antar at kvaliteten på tallmaterialet gradvis har blitt bedre.

Vi har ikke gjengitt hele tallmaterialet i denne rapporten. Dette finnes på "KOSTRA – sidene" hos SSB, mens noen samletabeller ligger under tema "Areal". Vi har imidlertid tatt med et utdrag av data for 2009 samt oppdaterte tidsserier på nasjonalt nivå. Disse følger i vedlegg 1.

3. Revisjon/kvalitetssikringstiltak – forslag til forbedringer

3.1 Generelt om forholdet mellom foreløpige og endelige tall

Rapporteringen av foreløpige tall i midten av februar hvert år, gir en indikasjon på om kommunene har etablert gode rutiner for å rapportere på landbruksområdet i KOSTRA. Antall kommuner som sender inn landbruksskjema, og utfyllingsgraden i disse, sier ikke i seg selv noe om kvaliteten på de endelige tallene som foreligger i midten juni.

Kommunenes rapportering av de foreløpige tallene økte klart fra 2005 til 2007 og har siden da ligget på nesten 90 %. Ved endelig rapportering er det derimot hele 98 % av kommunene som rapporterer.

Tabellen under viser %-andelen kommuner som har rapportert omdisponering av arealer, antall dekar omdisponerte i absolutte tall og hvor store endringer i % det har vært mellom foreløpige og endelige tall.

Tabell 2: Svarprosent for spørsmål om omdisponering 2002-09. Foreløpige og endelige tall, dyrka og dyrkbar mark. Dekar.

År	Foreløpige tall				Endelige tall				Endelige tall i % av foreløpige		
	Antall kommuner	Omdisp etter jordlov	Omdisp etter PBL	Sum jordlov og PBL	Antall kommuner	Omdisp etter jordlov	Omdisp etter PBL	Sum jordlov og PBL	Jordlov	PBL	Sum jordlov og PBL
2002	91 %	*	*	*	93 %	7 466	15 572	23 038	*	*	*
2003	89 %	*	*	*	95 %	6 496	13 589	20 085	*	*	*
2004	79 %	*	12 314	*	91 %	6 008	15 811	21 819	*	128 %	*
2005	77 %	4 052	10 467	14 519	96 %	4 438	13 510	17 948	110 %	129 %	124 %
2006	87 %	4 196	8 499	12 695	99 %	4 785	9 352	14 137	114 %	110 %	111 %
2007	92 %	4 345	10 521	14 866	98 %	4 456	10 986	15 442	103 %	104 %	104 %
2008	89 %	3 875	12 640	16 515	99 %	4 040	12 402	16 442	104 %	98 %	100 %
2009	88 %	3 395	11 117	14 512	98 %	3 607	11 557	15 164	106 %	104 %	104 %

**For 2002-04 foreligger ikke foreløpige tall for begge lovene. Svar- % er beregnet kun ut fra tall for pbl. Tallene inkluderer alle formål (reguleringsformål landbruk og spesialområde, samt areal til skogplanting er inkludert).*

Tallene øker noe fra foreløpig til endelige tall, og denne økningen ble noe mindre for hvert år etter 2005, for så å øke noe fra 2008 til 2009. Hvis vi tar hensyn til at en del kommunene legger inn lavere tall ved endelig rapportering enn ved foreløpige, så er endringene i de innrapporterte tallene de to siste årene av samme størrelsesorden som tidligere.

3.2. Forbedringer i kartgrunnlag og skjema

Kommunene kan hente KOSTRA skjema fra internett og sender inn skjema via en "online-løsning". Dette gjør at kommunene kan legge tallene inn i et elektronisk skjema og overføre dette elektronisk til byrået. Ved å unngå føring av tallene på papirkopier, og inntasting på skjema, reduseres arbeidsmengden og faren for feil. Som tidligere har Institutt for skog og landskap en kartløsning der kommunene kan søke opp eller zoome seg inn på et kartutsnitt og beregne det arealmessige omfang i form av dyrka og dyrkbar jord som blir berørt i en enkeltsak eller en reguleringsplan. Det er også mulig å laste opp egne digitale reguleringsplaner og foreta en overlayanalyse av disse mot arealressurskart AR 5.

Skjema har et felt for kommentarer, tilleggsopplysninger og spørsmål. Det er også noen få kommuner som sender spørsmål og kommentarer til SLF eller SSB via e-post. Det var 62 kommuner som benyttet kommentarfeltet ved 2009-rapporteringen. Kommentarene gjaldt:

- 23 kommuner tar opp omdisponering av arealer. 5 kommuner påpeker at de ikke kan oppgi tall for saker etter pbl, fordi det er andre avdelinger i kommunen som kjenner til dette. Det er også kommentarer om midlertidig omdisponering, hvorvidt landbrukstiltak skal rapporteres, bruk av tall med desimaler eller hele tall og flere andre spørsmål som for så vidt er omtalt i veiledningsmaterialet.
- 28 kommuner tar opp spørsmål om konsesjonsbehandling og boplikt mens 5 kommuner har spørsmål om rapportering av nydyrking.

Generelt tyder kommentarene på at det oppleves som arbeidskrevende å fylle ut skjema og at de tekniske løsningene for dette ikke er gode nok. 5 kommuner kommenterer primært tekniske problemer ved å hente opp eller sende inn "on-line" skjema. Kommentarene gir grunn til å tro at det stadig er en del feil i rapporteringen, men det er vanskelig å anslå omfanget av disse, men feilene gjelder nok i større grad for saker etter pbl, enn for særlovene.

3.3. Effekt av revisjon/kvalitetssikring

Kvalitetssikring av rapporteringen skjer i regi av SSB. Byrået gjennomfører maskinelle kontroller av skjema som sendes inn og foretar purringer på kommuner hvor skjema mangler eller er ufullstendig utfylt. I disse purringene brukes vurderinger som innhentes fra landbruksavdelingene hos Fylkesmannen. Landbruksavdelingene gir en skjønsmessig vurdering av om enkelte kommuner antas å ha vedtatt arealplaner som medfører omdisponering, og baserer slike vurderinger på hvilke saker embetene har hatt på høring.

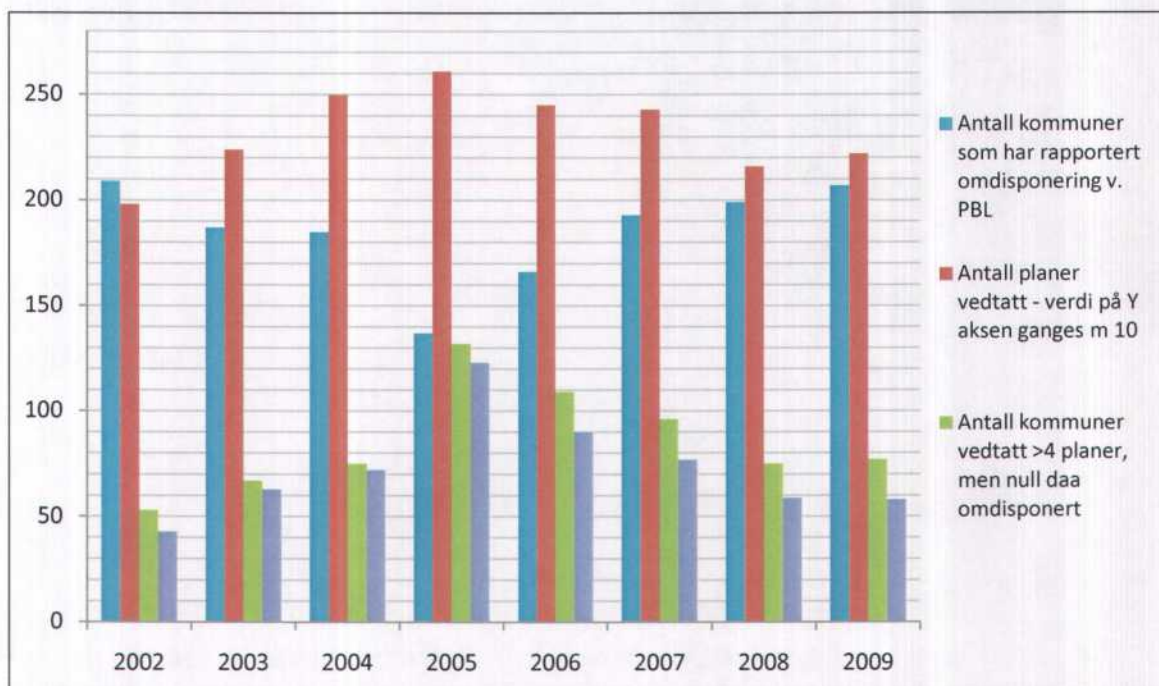
Gjennomføring og resultater av revisjonen er kort omtalt i rapporten fra "Arbeidsgruppe KOSTRA-landbruk" for 2010. Byrået konstaterer at det var 8 kommuner som ikke sendte inn skjema for 2009, men anser dette for å være av svært liten betydning for kvaliteten på tallene. Generelt er det lite landbruksareal og få jordbruksbedrifter i de kommunene som ikke rapporterte. Arbeidsgrupperapporten gir ikke noen vurdering av kvaliteten på de innrapporterte tallene.

Som i tidligere år har SLF sett på forholdet mellom rapportering av omdisponert areal etter plan- og bygningsloven og planaktiviteten i kommunene.

Den grønne søylen viser hvor mange kommuner som har vedtatt mer enn 4 planer, men ikke rapportert å ha omdisponert noe areal. Den lilla søylen bygger på en opptelling av hvor mange planer som er vedtatt i disse kommunene. For tall over antall planer skal verdien på Y-aksen multipliseres med 10. Vi antar det er en generell sammenheng mellom planaktiviteten i kommunene, antall kommuner som rapporterer å ha omdisponert areal etter plan- og bygningsloven og hvor mange dekar dyrka eller dyrkbar mark som omdisponeres. Her vil det være store variasjoner mellom kommunene, men for landet sett under et, er det en viss samvariasjon mellom disse fenomenene.

Figuren viser at det gradvis er flere kommuner som rapporterer å ha omdisponert areal etter pbl, selv om antall vedtatte reguleringsplaner ikke øker. Det er også gradvis færre kommuner som oppgir å ha vedtatt 4 reguleringsplaner eller flere, men som ikke har omdisponert noe areal. Samlet sett indikerer disse forholdene at rapportering av omdisponering etter pbl blir gradvis mer fullstendig.

Figur 1: Antall kommuner som har rapportert omdisponering ved pbl og antall planer som er rapportert fra kommunene, 2002-09.

3.4. Tiltak for bedre kvalitet i rapporteringen

SLF anbefaler at arbeidet med å forbedre kvaliteten på rapporteringen i hovedsak videreføres. Framover vil overgang til digitale planer og innhenting av data om enkeltsakene fra kommunale databaser, være de tiltak som betyr mest. Utfordringene knyttet til kvalitet er først og fremst å få kommunene til å fange opp alle planene/enkeltsakene når rapporten sendes inn. Det er nok fortsatt en del kommuner som har vedtatt omdisponering, men ikke oppgir noe tall. Det at et lite antall kommuner slik som de siste tre årene, ikke sender inn skjema, betyr mindre.

Følgende tiltak vurderes som viktige for å bidra til god kvalitet på tallene i KOSTRA:

- Fylkesmennene må minne om areal- og saksrapportering i dialogen med kommunene, og bruke tallene aktivt i dialogen med kommunene
- SSB bør utvikle løsninger for uthenting av digitale reguleringsplaner fra databaser hvor kommunene legger inn alle vedtatte planer som digitale kartfiler. Dette må utvikles gradvis, slik at de kommunene som tilgjengeliggjør plandataene, slipper å rapportere dette også i KOSTRA-skjema.
- Det bør undersøkes om informasjon fra saksbehandling etter jord- og konsesjonslovene som kommunene legger inn i digitale sak/arkivsystemer kan overføres i digital form til SSB. Dersom denne datakilden i sin helhet skal erstatte KOSTRA skjema, må det trolig registreres flere opplysninger om sakene i sak/arkivsystemene enn det som gjøres i dag.

4. Omdisponert areal i 2009

4.1. Politiske mål

Norge har lite jordbruksarealer av høy kvalitet, og det har lenge vært et politisk mål å verne om god dyrka og dyrkbar jord. Det er et vedtatt mål at den årlige omdisponeringen av de mest verdifulle jordressursene skal halveres innen år 2010, jf. bl.a. St.prp. nr. 1 (2004-2005) for budsjetterminen 2005 og St.meld. nr. 26 (2006–2007) ”Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand”.

Med ”de mest verdifulle jordressursene” menes dyrka mark, jf. rapporten ”Klimaskifte for jordvernet” (januar 2008). Målet om jordvernet ble her konkretisert slik at det betyr at det ikke kan omdisponeres mer enn 5 700 daa dyrka jord pr. år innen 2010.

En slik konkret målsetting gjør det nødvendig med pålitelige data om den årlige omdisponeringen av dyrka mark. Det er fortsatt nødvendig å arbeide for å bedre kvaliteten på denne datainnsamlingen. Dette gjelder både tiltak som gir bedre arealopplysninger under arbeid med arealplansaker som berører landbruksareal, men også tiltak for å bedre innrapporteringen av hvor mye areal som er vedtatt omdisponert.

4.2. Omdisponert areal

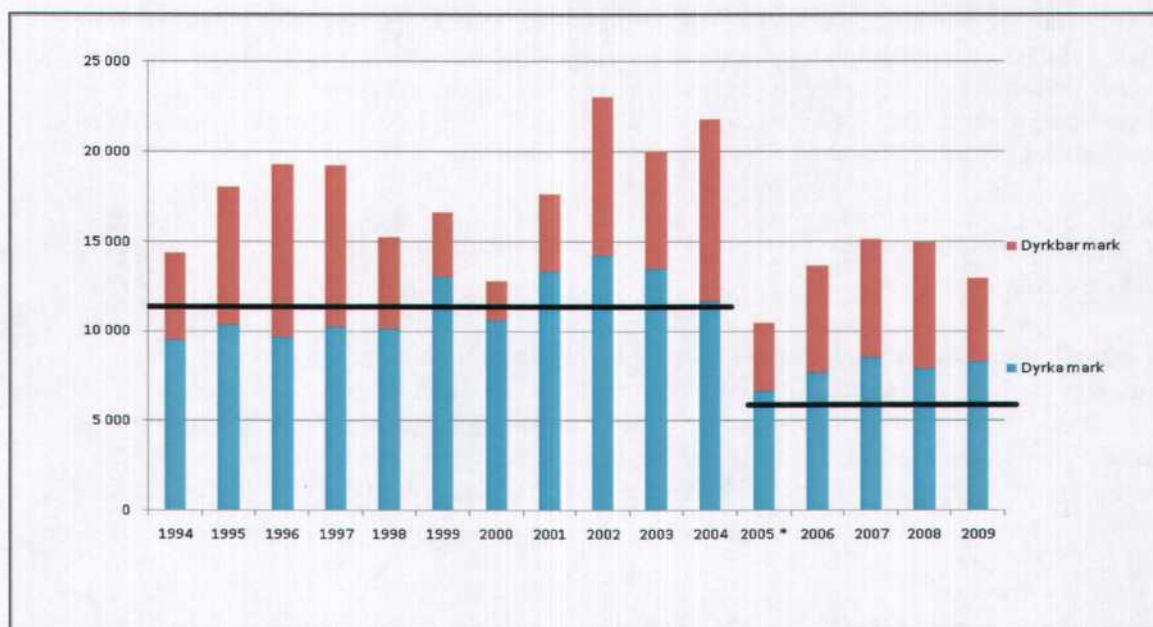
Tall for omdisponering etter pbl ble samlet inn via fylkesmennene og kommunene fram til 2001, noe man hadde svært ujevne erfaringer med. Fra 2002 ble tallene samlet inn via KOSTRA, først for reguleringsplaner, og fra 2003 for regulerings- og bebyggelsesplaner i form av et spørsmål om samlet omdisponert dyrka eller dyrkbar mark. Dette lå på skjema for ”Kulturminner, natur og nærmiljø” og ble flyttet til et eget landbruksskjema fra og med 2005.

Tall for perioden 2005-08 er ikke direkte sammenlignbare med tallene for perioden 2002-04. Fra og med 2005 rapporteres areal berørt av alle reguleringsformål i pbl, mens det tidligere kun skulle oppgis areal som ikke kunne nyttes til jord- eller skogbruk etter den vedtatte planen, herunder areal til golfbaner. I behandling av 2005-tallene har SLF derfor trukket fra tall for friområde, fellesområde og spesialområde (dette omfattet ca. 6 700 daa dyrkbart areal fordelt på 3 planer). Etter dette er tallene for 2005 sammenlignbare med tall fra tidligere år. Senere er det ikke gjort slike korreksjoner, da det ikke er rapportert tilsvarende store saker og fordi slike reguleringsformål ikke har berørt på langt nær så store arealer.

I det følgende fokuserer vi på omdisponert areal til andre formål enn landbruk, slik at areal til skogplanting etter jordloven og arealer regulert til landbruk er holdt utenfor.

Areal omdisponert til ”annet landbruksområde” etter jordlova er inkludert, da vi antar at dette ofte gjelder bygge- og anleggstiltak som medfører nedbygging av jorda (dvs. ridehaller, utleiehytter, servicebygg mv. som ledd i næringsutvikling).

Figur 2: Omdisponert dyrka og dyrkbar mark, 1994-2009. Dekar. Målet om halvering av omdisponering av dyrka mark fra 11700 til 5400 daa.

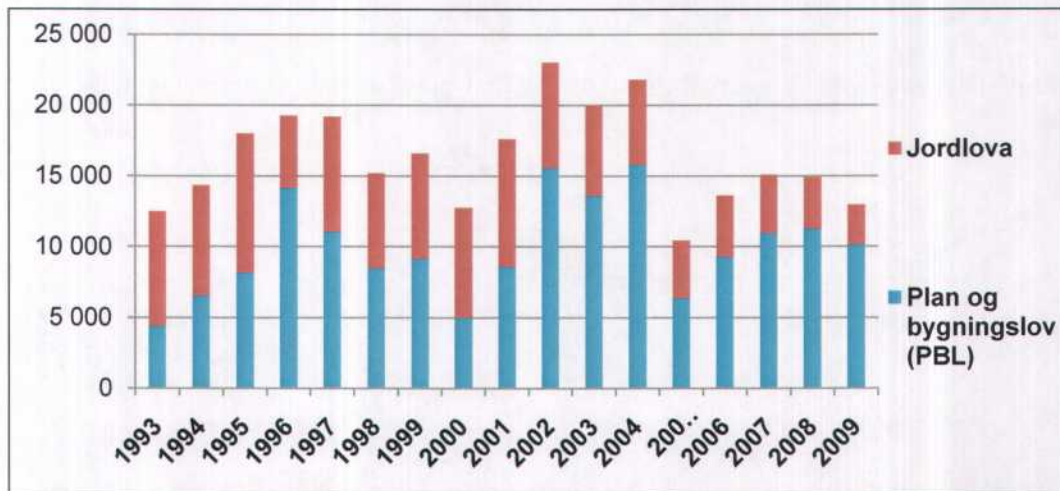

*For 2005 er ca. 6 700 daa dyrkbar mark som er regulert til spesialområde friluftsområde trukket fra.

Linjene viser gjennomsnittsnivået for årlig omdisponert areal dyrka mark for 10-årsperioden før 2004 og målet om å halvere omdisponeringen.

Av samlet omdisponert areal på ca. 12 998 daa i 2009, utgjorde dyrka mark ca. 8 300 daa og dyrkbar mark ca. 4 690 daa. Omdisponert areal har økt etter 2005, men tallene for 2005 og 2006 er som tidligere nevnt usikre. Økningen i omdisponert areal har skjedd ved saker etter pbl, da både antall søknader og faktisk omdisponert areal etter jordlova har gått ned.

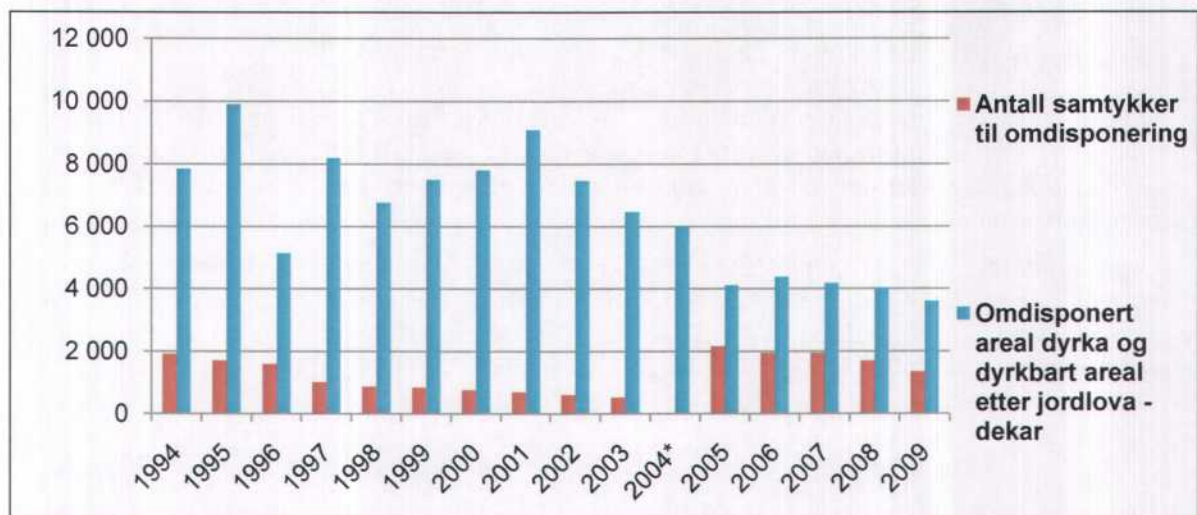
Figur 3: Årlig omdisponert dyrka og dyrkbar mark fordelt på pbl og jordlova, 1993-2009. Dekar

*For 2005 er ca. 6 700 daa dyrkbar mark som er regulert til spesialområde friluftsområde trukket fra.

Det er positivt at arealdisponeringen i økende grad skjer ved planer etter pbl og ikke ved enkeltsaker etter jordlova. Det er en markert nedgang i omdisponert areal ved jordlova fra 2008 til 2009, fra 3 701 daa til 2 879 daa mens antall innvilgede søknader er gått ned fra 1 942 til 1 564. Andelen avslått søknader er omtrent som tidligere år, og ligger på ca. 10 %. Areal omdisponert etter pbl viser derimot betydelige svingninger fra år til år. Økningen fra 2001 til 2002, samt reduksjonen fra 2004 til 2005, må som nevnt ses i sammenheng med omlegging av rapporteringen. Økningen etter 2005, skyldes nok først og fremst at rapporteringen blir bedre, og i mindre grad en reell økning i omdisponeringen. Tallene er mer stabile de tre siste år, og vi anser disse tallene for mer pålitelig enn for de foregående år.

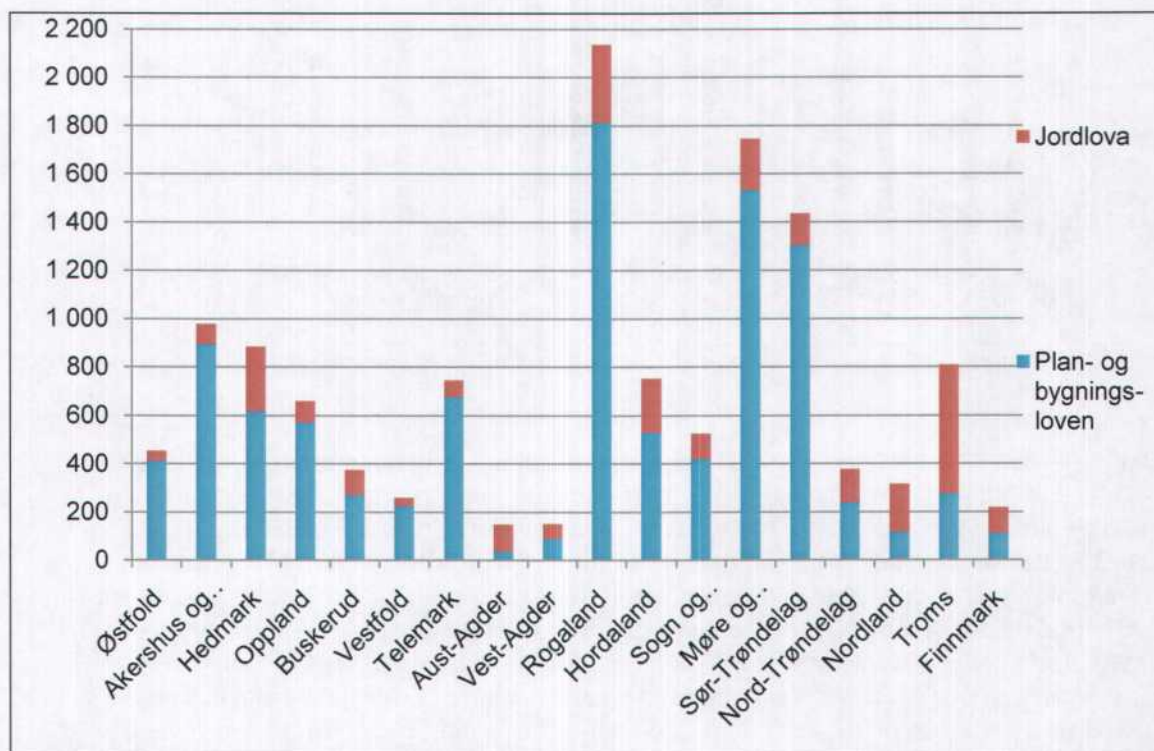
Figur 4: Antall samtykker og omdisponert areal etter jordlova. 1994 – 2009. Dekar.

For 2004 mangler oppgave over antall samtykker.

Økningen i antall samtykker fra 2003 til 2005 skyldes trolig endringer i måten det rapporteres på, jf omtale under pkt 5.1. **I det følgende vises en del tall for omdisponering i de ulike fylkene, selv om disse sakene ikke er avgjort på fylkesnivå, men i den enkelte kommune.**

Figur 5: Fordeling av omdisponert areal dyrka og dyrkbar mark etter lovgrunnlag og fylke, 2009. Dekar.

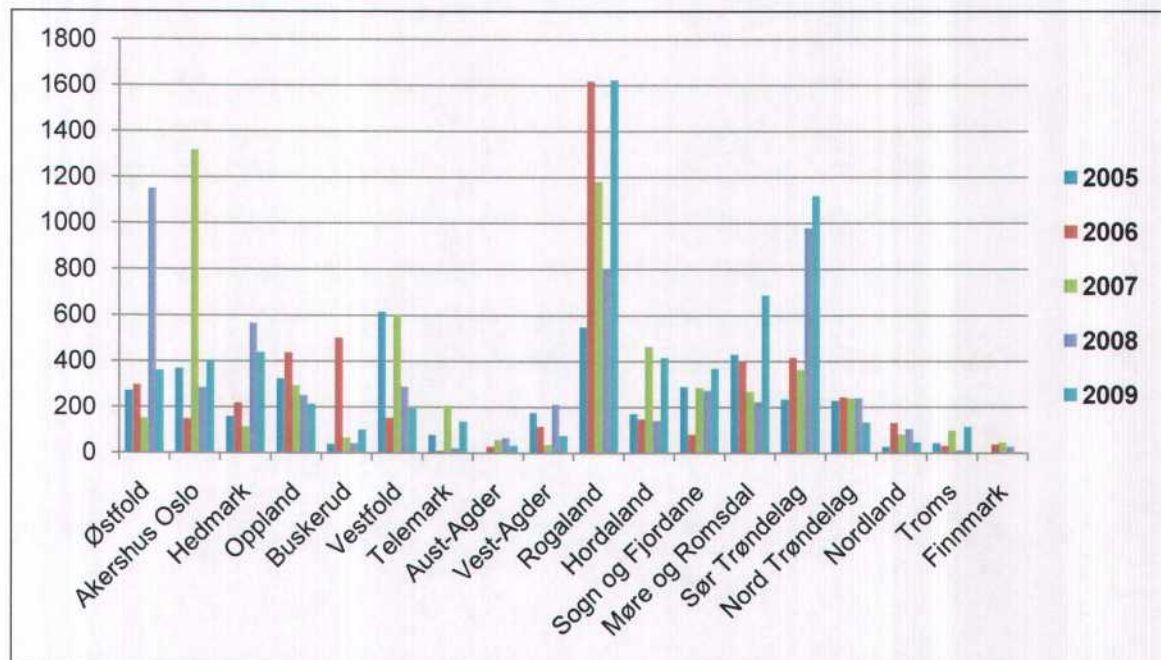

I det følgende vil vi se nærmere på omfanget av omdisponering av dyrka mark.

Omdisponert dyrka mark etter plan og bygningsloven viser store svingninger fra år til år i mange fylker. I noen tilfeller kan store veisaker være grunnen til dette, men det kan også skyldes feil i rapporteringen. Tallene for dyrka mark er imidlertid av bedre kvalitet enn tallene for dyrkbar mark.

Omdisponeringen av dyrka mark etter plan og bygningsloven viser en større konsentrasjon til noen få fylker i 2009 enn i de tidligere år. I 2009 sto tre fylker (Rogaland, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag) for hele 53 % av all omdisponert dyrka mark etter pbl i landet. Omdisponert dyrka mark har gått ned en god del fra 2008 til 2009 i alle fylker, unntatt i Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal og Sør Trøndelag.

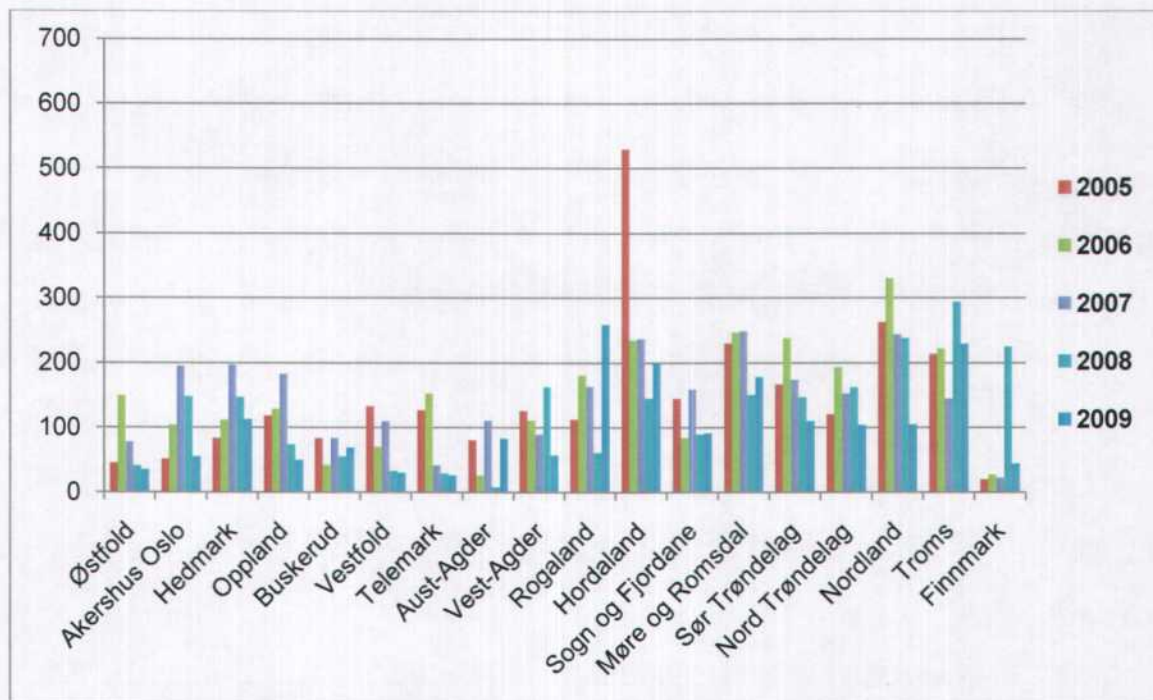
Figur 6: Fylkesvis fordeling av omdisponert areal av dyrka mark etter pbl, 2005-09. Areal regulert til landbruk er ikke inkludert. Dekar.

Merk at Y-aksen har annen skala enn i figur 7.

Det omdisponeres gradvis noe mindre areal etter jordlova, noe vi ser gjelder aller fylkene, unntatt Aust-Agder, Rogaland og Troms. Hedmark, Rogaland, Hordaland og Troms som står for 44 % av all dyrka mark omdisponert etter jordlova i 2009. Det er en god del svingninger fra år til år mellom fylkene, jf. figur 7. Tallene stammer fra et stort antall små saker, så dette er litt påfallende.

Figur 7: Fylkesvis fordeling av omdisponert areal dyrka mark etter jordlova, 2005-09. Areal til skogplanting er ikke inkludert. Dekar.

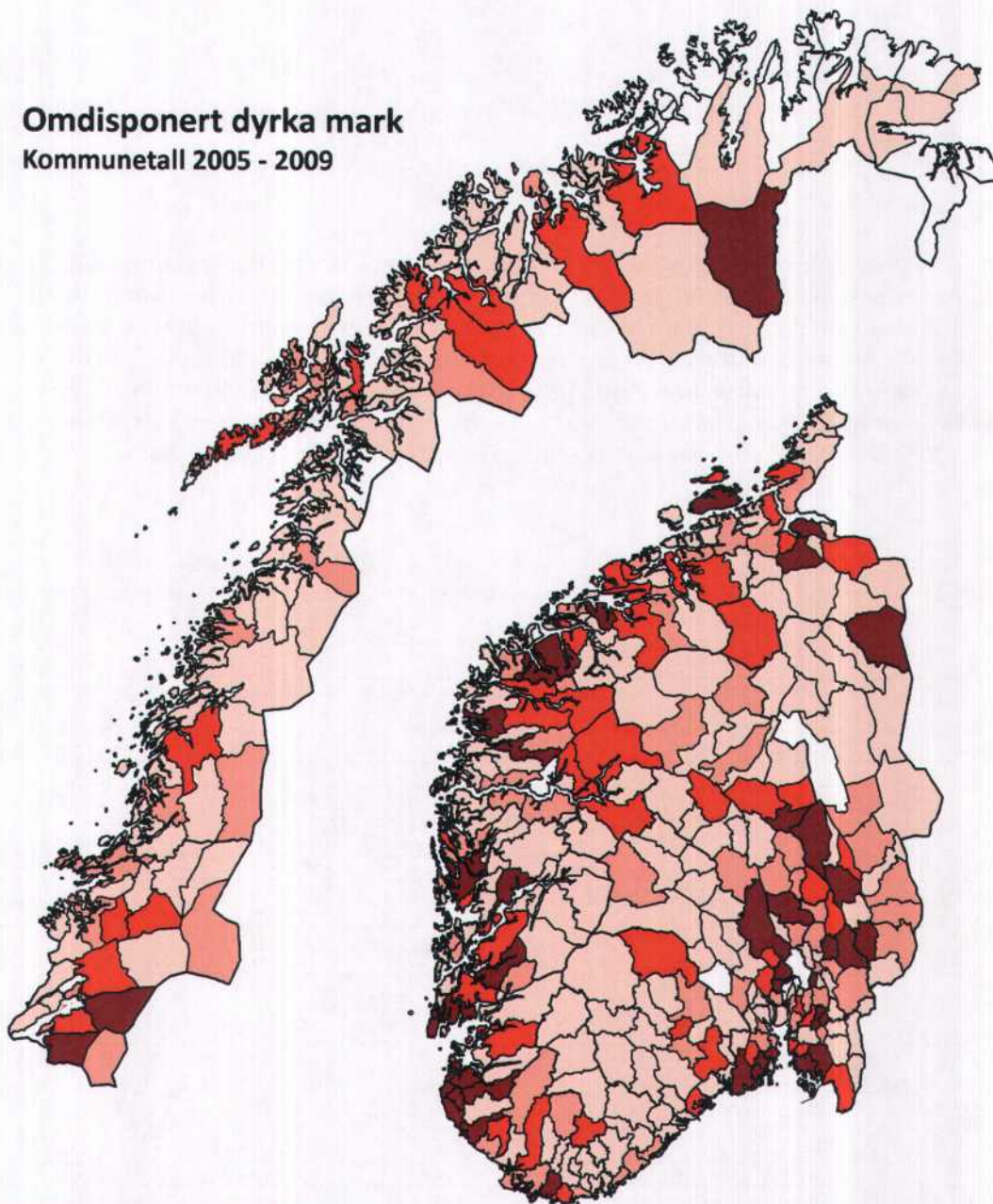
Merk at Y-aksen har annen skala enn i figur 6.

Fordeling av omdisponert dyrka mark på kommunenivå er illustrert med kart 1.

Kommunene er inndelt i klasser ut fra antall dekar omdisponert areal og gitt ulike farger på kartet. Vær oppmerksom på at for kommuner med stort flateinnhold kan dette visuelt bidra til "å blåse opp" omfanget av omdisponeringen. Den motsatte virkningen inntreffer for kommuner med lite flateinnhold.

Omdisponert dyrka mark

Kommunetall 2005 - 2009

	Ingen omdisponering	25 kommuner
	< 50 daa	217 kommuner (4 776 daa)
	50 - 100 daa	79 kommuner (5 539 daa)
	100 - 200 daa	62 kommuner (8 596 daa)
	> 200 daa	47 kommuner (20 107 daa)

Kartet viser dyrka mark omdisponert til annet enn landbruk etter jordloven og plan- og bygningsloven i perioden 2005-2009.

Totalt omdisponert dyrka mark i perioden er 39 018 daa

Datakilder:
KOSTRA
© Norge digitalt

Kart 1: Omdisponert dyrka mark, kommuner 2005-09. Areal til skogplanting og regulert til landbruk er ikke med.

Omdisponert areal viser som nevnt en viss konsentrasjon til noen få fylker. Dette ser vi også på kommunenivå. De 20 kommunene som hvert av de siste 5 årene har omdisponert mest areal, står for 40 – 50 % av all omdisponert dyrka mark det enkelte år (dette varierer noe, fra 41 % i 2007 til 53 % i 2008 og 2009). Det er også flere kommuner som går igjen på denne "topp-20" lista i 2 eller flere år, i alt 16 kommuner.

Ved å se på 5-årsperioden under ett, framkommer at et lite antall kommuner har omdisponert betydelige arealer med dyrka mark. Så godt som alle disse kommunene ligger i områder med svært gode vilkår for jordbruk. Det er derfor grunn til å anta at en stor del av disse omdisponeringene går på bekostning av noen av de mest verdifulle jordressursene vi har. All denne omdisponeringen er et resultat av lovlig fattede vedtak. Likevel kan man fastslå at summen av en slik arealforvaltning klart er i strid med målet i arealpolitikken om at de beste jordressursene skal ha et strengt vern mot omdisponering.

Tabell 3: De 20 kommunene som har omdisponert mest dyrka mark i hvert av årene 2005-09. Dekar.

2005		2006		2007		2008		2009		2005 - 2009	
20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp	20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp	20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp	20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp	20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp	20 kommuner med mest omdisponert dyrka mark	Antall daa omdisp
0706 Sandefjord	478	1122 Gjesdal	660	0230 Lørenskog	453	0106 Fredrikstad	751	1124 Sola	901	1124 Sola	1614
1238 Kvam	369	1121 Time	352	0236 Nes (Ak.)	431	1601 Trondheim	519	1601 Trondheim	485	1601 Trondheim	1214
1617 Hitra	174	0605 Ringerike	329	1103 Stavanger	280	0419 Sør-Odal	477	0412 Ringsaker	291	0106 Fredrikstad	933
1120 Klepp	144	0534 Gran	266	1124 Sola	279	1102 Sandnes	336	1640 Røros	267	0706 Sandefjord	890
0501 Lillehammer	143	1124 Sola	227	0706 Sandefjord	277	1653 Melhus	320	1520 Ørsta	226	1653 Melhus	762
1101 Eigersund	140	1520 Ørsta	212	1247 Askøy	211	2021 Karasjok	212	1519 Volda	221	1122 Gjesdal	742
0219 Bærum	136	1601 Trondheim	200	0214 Ås	176	0720 Stokke	190	1120 Klepp	208	1121 Time	704
1401 Flora	130	1714 Stjørdal	195	0235 Ullensaker	137	0124 Askim	167	0236 Nes (Ak.)	202	0236 Nes (Ak.)	653
1702 Steinkjer	129	0417 Stange	133	1653 Melhus	132	0135 Råde	134	1146 Tysvær	199	1120 Klepp	625
1211 Etne	125	1120 Klepp	128	0521 Øyer	123	0220 Asker	124	1653 Melhus	197	1520 Ørsta	577
1721 Verdal	120	1102 Sandnes	119	1120 Klepp	122	1029 Lindesnes	123	1432 Førde	184	0412 Ringsaker	559
0815 Kragerø	100	0101 Halden	116	1121 Time	111	1124 Sola	118	0704 Tønsberg	141	0419 Sør-Odal	552
1124 Sola	93	1119 Hå	113	1127 Randaberg	110	1924 Målselv	116	0124 Askim	138	1102 Sandnes	516
1502 Molde	93	0706 Sandefjord	112	1657 Skaun	105	1445 Gloppen	99	1253 Osterøy	127	1238 Kvam	480
0235 Ullensaker	92	0826 Tinn	108	0821 Bø (Telem.)	104	0136 Rygge	93	0806 Skien	117	0230 Lørenskog	450
0123 Spydeberg	86	0123 Spydeberg	103	1133 Hjelmeland	102	1714 Stjørdal	89	0417 Stange	114	0534 Gran	408
1548 Fræna	85	0235 Ullensaker	100	1551 Eide	90	1121 Time	86	0105 Sarpsborg	113	0235 Ullensaker	405
1119 Hå	80	0105 Sarpsborg	83	1119 Hå	88	1026 Åseral	77	1942 Nordreisa	112	1714 Stjørdal	385
0720 Stokke	78	1653 Melhus	83	0709 Larvik	82	0238 Nannestad	73	1112 Lund	103	1119 Hå	380
1560 Tingvoll	77	1029 Lindesnes	78	0716 Re	81	1449 Stryn	71	1260 Radøy	90	0605 Ringerike	337
Sum	2 878	Sum	3 715	Sum	3 494	Sum	4 175	Sum	4 436	Sum	13 186
Sum hele lande	6 657	Sum hele lande	7 643	Sum hele lande	8 510	Sum hele lande	7 900	Sum hele lande	8 308	Sum landet	39 018

Kommuner som går igjen i 2 eller flere år er skrevet med fete typer.

4.3. Hvilke formål omdisponeres arealene til

Når kommunene rapporterer i KOSTRA skal oppgaven over antall dekar omdisponert areal, både for reguleringsplaner og enkeltsaker etter jordlova, fordeles på en hel rekke ulike reguleringsformål. Hensynet til jordvernet skal avveies mot andre hensyn i arealplanleggingen og etter jordlova kan hensynet til å verne om arealressursene vike for viktige samfunnshensyn. Tallene fra KOSTRA viser hvilke andre samfunnsformål landbruksarealene

tas i bruk til i omdisponeringssaker. 2009 er det første året hvor det praktisk talt ikke er omdisponert noe areal til golfbaner. Også areal til "annet byggeområde" er langt lavere enn tidligere. I 2009 er det også en reduksjon i areal til "forretning, kontor, industri".

Før 2005 var det ingen opplysninger om formål for areal omdisponert ved reguleringsplaner, mens for saker etter jordlova ble oppgaver over omdisponert areal fordelt på noen få hovedformål. Her er "andre formål" den klart største kategorien, fulgt av boligformål, samt skogplanting med varierende og synkende tall over tid. I 2008 og 2009 ble det rapportert en god del arealer regulert til landbruk. Undersøkelsen som SLF foretok i 2008 om kvaliteten på rapporteringen etter pbl, viste at mange kommuner ikke anså å regulere til landbruk for en reell "omdisponering", formålet er jo fortsatt landbruk. Her har det vært betydelig underrapportering, slik at økningen de siste to årene sannsynligvis i liten grad er reell.

Tabell 4: Omdisponert areal etter jordlova og pbl fordelt på formål. 2005-09. Dekar og prosent.

FORMÅL	2005	2006	2007	2008	2009	SUM	2005-09
							Prosent andel annet enn landbruk
Boliger	3 745	4 435	4 093	3 161	3 459	18 893	27,5 %
Fritidsbebyggelse	1 796	2 153	1 180	1 197	1 511	7 837	11,4 %
Forretning, industri, kontor m.v	974	1 143	2 039	2 144	1 673	7 973	11,6 %
Offentlige, allmennyttige	810	820	643	444	1 331	4 048	5,9 %
Annet byggeområde	626	475	440	940	284	2 765	4,0 %
Trafikkområde	945	1 370	1 447	1 774	2 138	7 674	11,2 %
Friområde	469	759	868	1 463	603	4 162	6,1 %
Fareområde	52	10	11	38	60	171	0,2 %
Spesialområde golf	1 154	757	1 998	945	48	4 902	7,1 %
Annet spesialområde	1 247	897	1 528	1 682	546	5 900	8,6 %
Fellesområde	73	38	133	131	456	831	1,2 %
Fornyelsesområde	7	15	0	0	4	26	0,0 %
Annet landbruksområde jordlov*	0	779	741	1 026	885	3 431	5,0 %
Sum annet enn landbruk **	11 898	13 651	15 121	14 945	12 998	68 613	
Skogplanting	337	397	274	339	728	2 075	
Annet landbruksområde PBL*	0	89	47	1 158	1 438	2 732	
SUM - alle formål	12 234	14 137	15 442	16 442	15 164	73 420	

* Areal til "annet landbruksområde" etter jordlova anser vi blir permanent omdisponert, slik at dette tas med på linje med ulike utbyggingsformål. Det ble ikke spurt om areal regulert til/omdisponert til landbruk i 2005

Areal som tas i bruk til landbrukets egen byggevirksomhet er ikke med i rapporteringen. Til slike bygg krevet ikke omdisponeringssamtykke etter jordlova, slik at disse ikke kan rapporteres i KOSTRA, med mindre de behandles som reguleringsplan, noe som skjer uhyre sjelden. Slike nye store driftsbygninger, lagre, parkerings- og snuplasser, gjødselskommer mv. fanges ikke opp i statistikken. Bygningsregisteret (GAB) viser at det føres opp ca. 1 500 slike bygg hvert år. Det omdisponeres derfor betydelige arealer til landbruksbygg, men vi har ikke opplysninger om hvor stor andel av dette som er dyrka eller dyrkbar mark.

4.4 Avsluttende kommentarer til tall for omdisponert areal

Tallene for omdisponert dyrka mark viser en økning på 400 daa fra 2008 til 8 300 daa dyrka mark for 2009. Det vil være en betydelig utfordring å nå halveringsmålet som innebærer at en i 2010 ikke skal omdisponere mer enn 5 700 daa dyrka mark. En må i så fall redusere omdisponeringen med ca 30 % fra 2009 til 2010.

Det er ikke gitt noen signaler om et nytt eller justert politisk mål for jordvernet etter 2010. Inntil et eventuelt nytt mål for jordvernet fastsettes, anbefaler SLF at dagens mål videreføres for perioden etter 2010 ved at omdisponeringen skal holdes på 5 700 daa pr. år eller lavere.

Det blir også en utfordring å holde omdisponeringen på dette nivået i årene etter 2010. Ledige eller lavt utnyttede arealer vil etter hvert bli brukt opp, tidligere godkjent arealer vil bli regulert og framtidig utbyggingsbehov vil gi seg utslag i fornyet etterspørsel etter å regulere nye områder med dyrka eller dyrkbar mark til ulike utbyggingsformål.

For å kunne målrette virkemidlene innen arealpolitikken anbefaler vi at man i rapportering av omdisponering av arealer skiller mellom arealforbruket til statlige sektormyndigheter som for eksempel samferdselstiltak og andre større infrastrukturtiltak, og kommunenes arealplanlegging for kommunal/lokal utvikling og virksomhet. I dag legges det opp til en egen rapportering på arealforbruk fra veidirektoratet, og dersom andre samferdsels- og infrastrukturtiltak også blir rapportert fra de respektive myndigheter, kan man øke presisjonen i rapporteringen og ha et bedre kunnskapsgrunnlag for å følge opp kommunene rolle som planmyndighet og for utvikle politikk og virkemidler.

5. Antall saker og utfall av saker behandlet etter jordlova

5.1. Omdisponeringssaker

Jordlova har forbud mot å nytte dyrka og dyrkbar mark til formål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Dersom grunneieren ønsker å bruke dyrka eller dyrkbar mark til annet enn jordbruksproduksjon, må det søkes tillatelse til omdisponering etter jordlova § 9. I mange tilfeller ønsker grunneier også å fradele det arealet som det er aktuelt å omdisponere, slik at det også fremmes søknad om deling etter jordlovas § 12. Figuren under viser utviklingen i slike omdisponerings- og delingssøknader. Tallene for omdisponering viser antall tillatelser som er gitt det enkelte år og dette betyr nødvendigvis ikke at arealet faktisk er tatt i bruk til et annet formål det året. En tillatelse til fradeling og/eller omdisponering etter jordlova er gyldig i tre år. Dersom tiltaket ikke er påbegynt innen tre år, faller tillatelsen bort.

Tidligere ble opplysninger om omdisponeringssaker hentet inn via saksbehandlingssystemet Ajour. Disse er ikke direkte sammenlignbare med det som rapporteres i KOSTRA på grunn av følgende forhold:

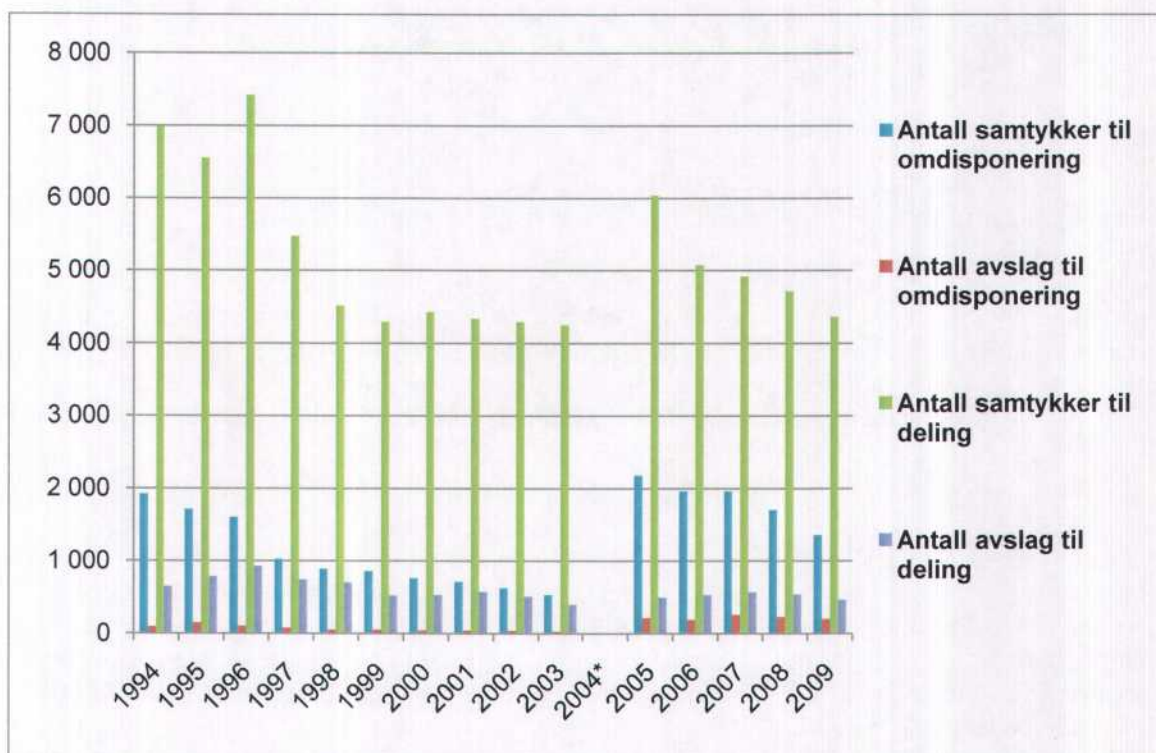
- Fra 1.1.2004 fikk kommunene myndighet til å avgjøre alle delings- og omdisponeringssaker etter jordloven i førsteinstans. Tidligere ble en del av disse sakene avgjort i førsteinstans av fylkesmann/fylkeslandbruksstyre.

- I rapporteringen gjennom KOSTRA skal delingssøknader som innebærer en omdisponering av dyrka eller dyrkbar mark også registreres som en omdisponeringssak. Dette medfører at det rapporteres langt flere omdisponeringssaker fra 2005 enn tidligere.

Antall omdisponeringssaker har, med unntak av i 2007, vist en jevn reduksjon siden 2005. Fra 2008 til 2009 er antall saker gått ned fra 1 942 til 1 564, en nedgang på 24 %, som er klart større enn i de foregående år. Det er gradvis færre kommuner som har behandlet søknader om omdisponering de siste årene, fra 320 – 340 kommuner i årene 2005-07, til 306 og 307 kommuner i hhv. 2008 og 2009. Andelen søknader som får avslag, er noe høyere enn før, 13 % i 2009, mot 9 – 12 % i 2005 – 2008.

I forhold til arealpolitikken er det positivt at antall omdisponeringssøknader og antall dekar omdisponert areal etter jordlova går ned for hvert år. Dette henger trolig sammen med at behovet for utbyggingsareal fanges opp i planprosesser etter pbl i form av reguleringsplaner eller ved å legge ut areal til byggeområde i kommuneplan.

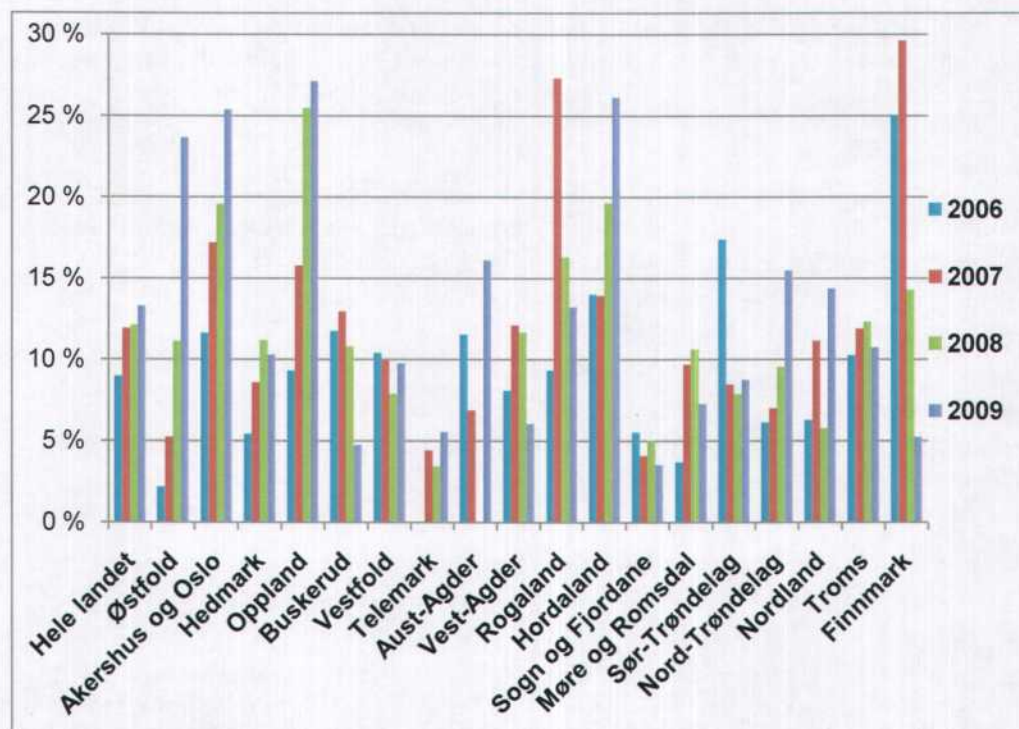
Figur 8: Utfall av delings- og omdisponeringssaker avgjort i førsteinstans 1994-2009 (unntatt 2004). Antall vedtak.

Som figur 9 viser, er det store fylkesvise variasjoner i hvor stor andel av omdisponeringssøknadene som innvilges. Fylkene fra og med Sogn og Fjordane og nordover, har en klart lavere andel avslag og klart flere slike søknader enn de øvrige fylkene. Hordaland skiller seg ut med både en høy avslagsprosent og et høyt antall søknader.

I det følgende presenteres fylkesvise tall. Det er den enkelte kommune som fatter vedtak i disse sakene.

Figur 9: Avslåtte søknader om omdisponering i prosent av antall søknader. Hele landet og fylkene, 2005-09.

Det er få saker i Finnmark, slik at endringer i praksis gir stort prosentvis utslag.

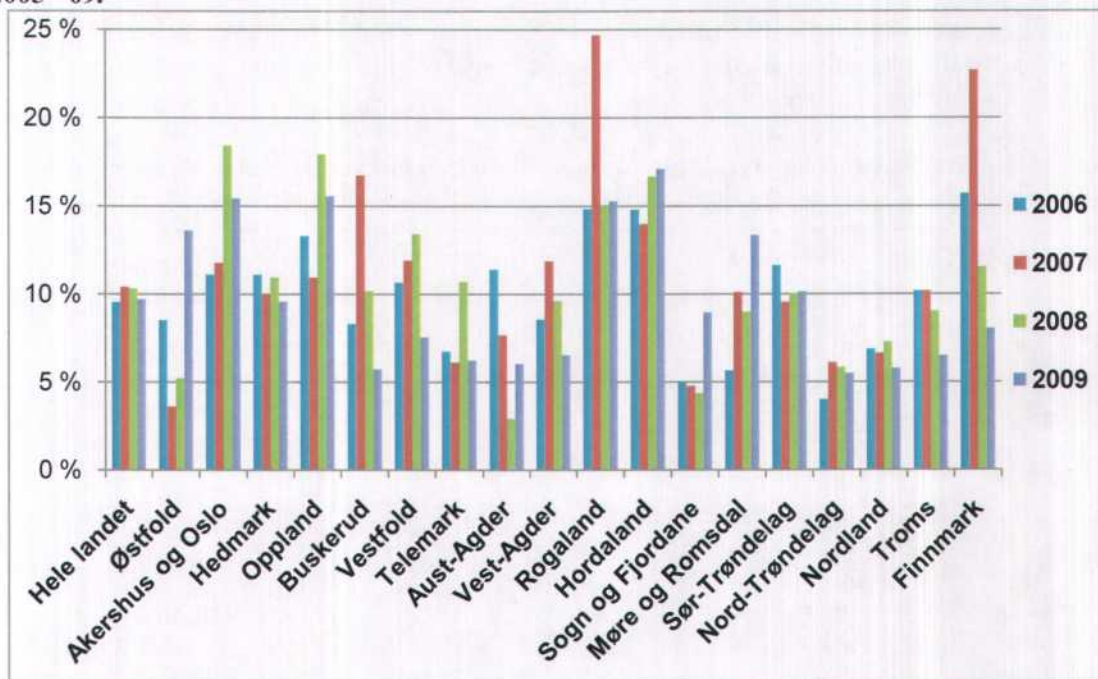
Andelen avslag øker klart i Østfold, Akershus, Aust-Agder, Hordaland, Nord-Trøndelag og Nordland. Av disse fylkene har Hordaland og Nordland også et høyt antall saker. Over tid har Akershus og Rogaland høyest andel avslag, noe som ikke er overraskende i lys av det utbyggingspress som gjør seg gjeldende her. Som figur 7 viser, blir det heller ikke omdisponert mye areal etter jordlova i disse to fylkene.

5.2. Delingssaker

Jordlovens § 12 inneholder et forbud mot å dele eiendom som er nytta eller kan nyttes til jordbruk eller skogbruk. Dersom grunneieren ønsker å dele fra f.eks. ei tomt, må det søkes om samtykke til deling etter jordlova. Av samme grunner som for omdisponeringssakene er ikke rapporteringen av delingssaker for årene 2005-09 direkte sammenlignbar med årene før 2005, se omtale under punkt 5.1.

Antall behandlede delingssaker går noe ned for hvert år. Fra 2008 til 2009 gikk antall delingssaker ned fra 5 261 til 4 829, en reduksjon på 8 %. Fra 2005 til 2009 er nedgangen hele 26 %. Andelen avslag har de 4 siste år ligget stabilt litt under 10 % for landet som helhet. Her er det store fylkesvise variasjoner, både med hensyn på antall saker og andelen avslag, jf. figur 10. Gjennomsnittlig avslagsprosent for delingssaker i perioden fra 1985 til 2009 er på 10,3 %.

Figur 10: Avslåtte søknader om deling i prosent av antall søknader. Hele landet og fylkene, 2005 - 09.

5.3. Nydyrking

For å nydyrke et areal må eieren søke kommunen om tillatelse. Dette er hjemlet i en forskrift om nydyrking, som har hjemmel i jordloven. LMD har utformet et eget skjema for søknad om nydyrking. Kommunene rapporterer i KOSTRA om utfall av behandlede søknader. Tallene viser blant annet antall saker der det *er gitt tillatelse* til nydyrking og eventuelt hvilke vilkår som er satt, samt de søknader som er gitt avslag. Tallene sier ikke hvorvidt, eller når, disse arealene faktisk vil bli dyrket opp. Dersom tiltaket ikke er påbegynt innen tre år etter at tillatelsen ble gitt, faller tillatelsen bort.

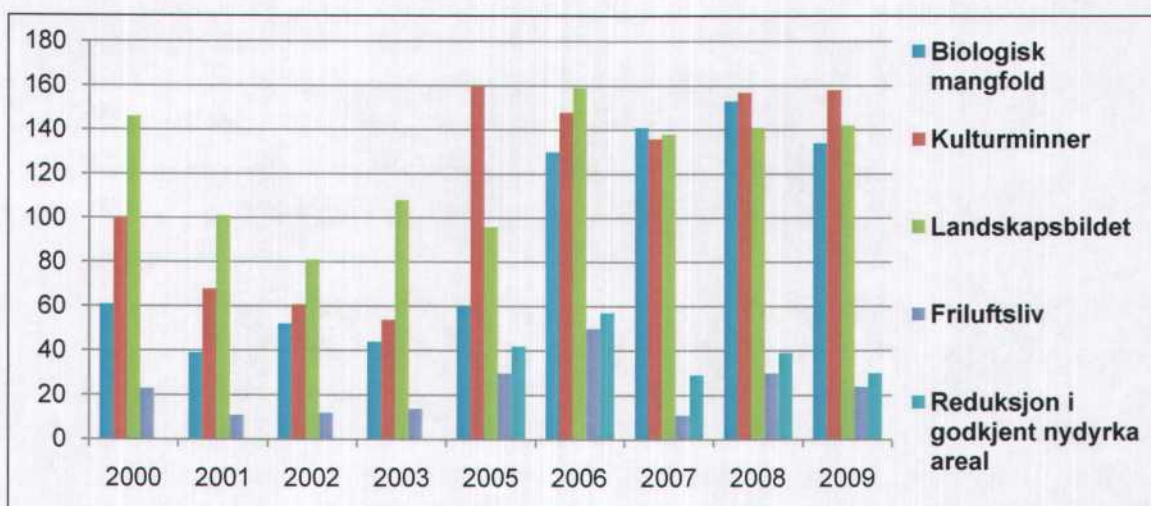
Tabell 5: Utfall av behandling av søknader om nydyrking, 2000-09.

År	Antall søknader	Tillatelser uten vilkår	Tillatelser med vilkår	Antall avslag	Avslag - %	Tillatt nydyrket areal - daa	Omsøkt nydyrket areal - daa
2000	495	230	253	12	2,4 %	9 252	
2001	361	176	175	10	2,8 %	7 492	
2002	334	164	164	6	1,8 %	7 269	
2003	353	171	170	12	3,4 %	7 485	
2004*						7 961	
2005	462	208	238	16	3,5 %	10 693	11 407
2006	485	178	303	4	0,8 %	11 606	12 626
2007	547	204	334	9	1,6 %	13 119	13 649
2008	587	232	344	13	1,9 %	14 157	15 180
2009	569	221	337	11	2,0 %	15 153	15 755

**For 2004 ble det ikke innhentet andre tall enn for tillatt nydyrket areal.*

Antall søknader om nydyrking og tillatt nydyrket areal har siden 2002 vist en jevn årlig økning. Kommunene avslår i liten grad søknader om nydyrking, men her er det en liten økning i antall avslag de siste tre år.

Figur 11: Antall vilkår satt i nydyrkingssaker og hensyn bak vilkårene, 2000 - 09. Hele landet.

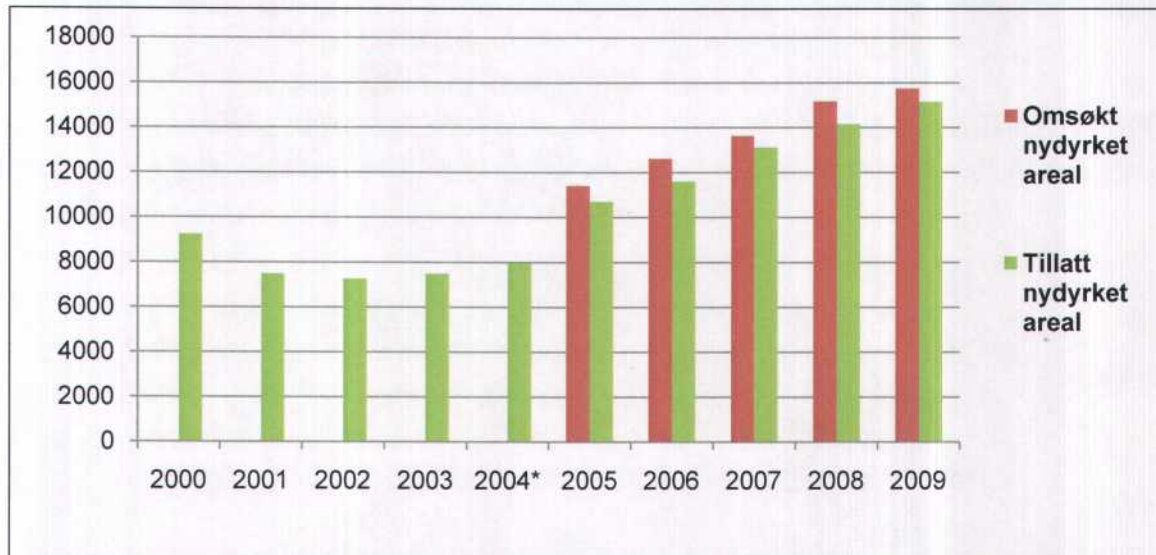
Det foreligger ikke tall for 2004.

Antall vilkår satt i nydyrkingssaker er høyere enn antall saker der det er satt vilkår, fordi det ofte stilles flere vilkår i samme sak. Eksempelvis ble det i 2009 satt 458 vilkår i 337 saker. Figuren tyder på at antall vilkår økte voldsomt fra 2005. Rapporteringen ble lagt om fra 2005, noe som også kan ha påvirket disse tallene. Det ble også innvilget litt over 100 flere saker i 2005 enn i 2003. Andelen saker hvor det settes vilkår har økt fra 49-50 % i årene 2000-2005, til rundt 60 % i årene 2006-09.

Som tidligere er det i 2009 godkjent mest areal for nydyrking i fylkene Rogaland, Hedmark, Nord Trøndelag og Nordland. Disse fire fylkene stod for 58 % av alt godkjent areal i 2009, mot 55 % i hvert av de tre foregående årene.

Kommunene skal også oppgi om det er gitt tillatelse til nydyrking av såkalte "A-områder" for biologisk mangfold og her ble det rapportert 69 daa i 2009, hvorav 44 daa i Osterøy og 10 daa i Fjaler kommune. Det blir også oppgitt "B-områder" for biologisk mangfold og av disse ble det gitt tillatelse til nydyrking av 299 dekar i 2009. Dette er av samme størrelsesorden som tidligere, med unntak av 2007, da det blir gitt tillatelse til nydyrking av hele 1 000 daa "B-områder for biologisk mangfold".

Figur 12: Antall dekar omsøkt og antall dekar nydyrket areal, 2000-09.

Det foreligger ikke tall for omsøkt areal fra årene før 2005.

KOSTRA-tallene viser at nydyrkingen er heller ujevnt fordelt geografisk. De 20 kommunene som har godkjent mest areal, står for mellom 45 og 50 % av alt areal godkjent for nydyrking i landet for hvert av de 4 siste årene.

Tabell 6: De 20 kommunene som har tillatt mest areal for nydyrking i hvert av årene 2005-09. Dekar.

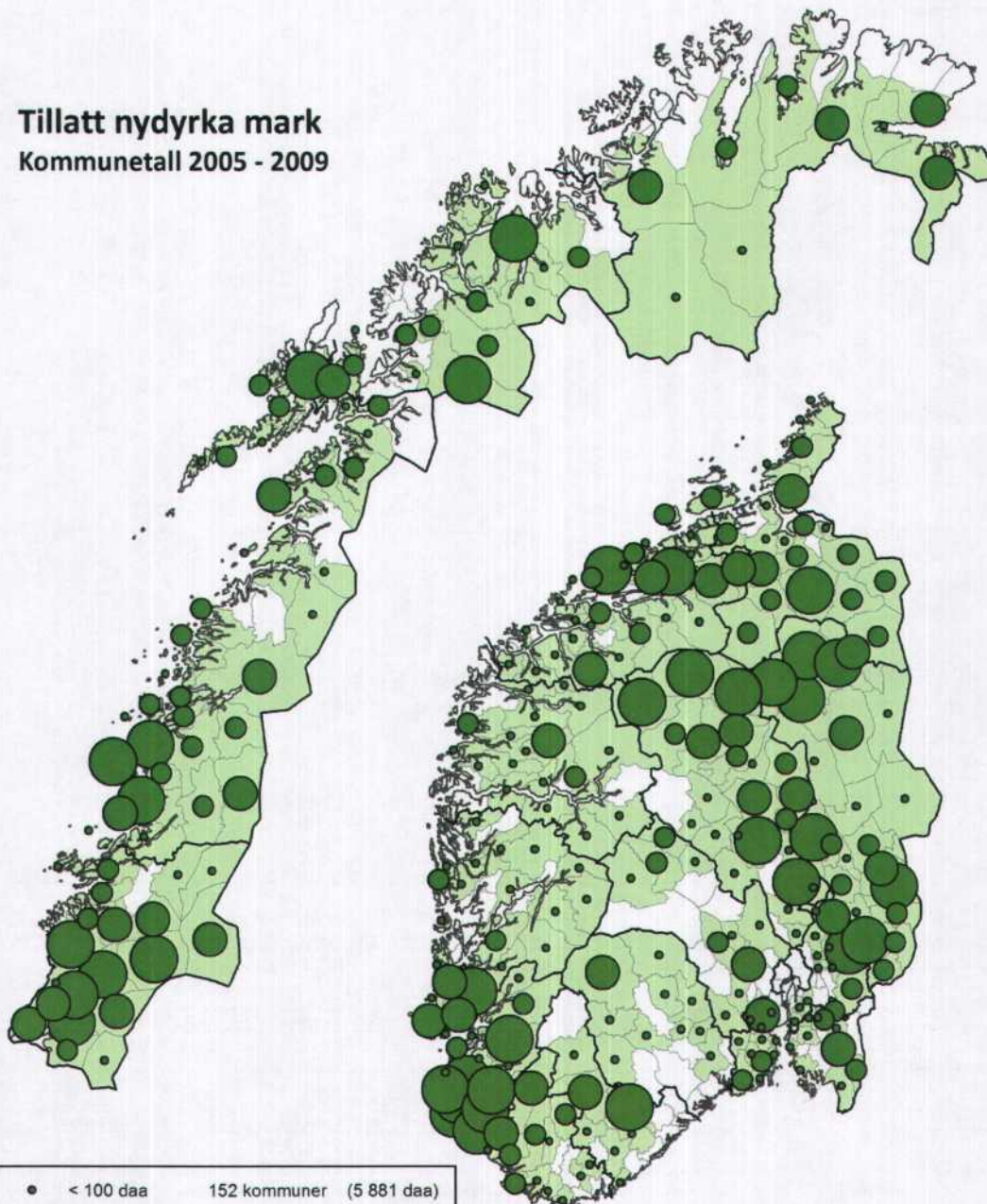
2009		2008		2007		2006		2005	
20 kommuner med mest nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal i daa	20 kommuner med mest nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal i daa	20 kommuner med mest nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal i daa	20 kommuner med mest nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal i daa	20 kommuner med mest nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal i daa
0436 Tolga	1027	1702 Steinkjer	826	0512 Lesja	501	1702 Steinkjer	680	1548 Fræna	947
1702 Steinkjer	604	1119 Hå	476	1702 Steinkjer	482	0612 Lesja	455	1648 Midtre Gauldal	574
0438 Alvdal	565	1719 Levanger	474	1742 Grong	434	1121 Time	410	1702 Steinkjer	498
1725 Namdalseid	560	1938 Lyngen	450	1119 Hå	394	0236 Nes (Ak.)	356	0438 Alvdal	475
1119 Hå	507	0438 Alvdal	407	1870 Sortland	388	1119 Hå	337	0437 Tynset	340
0437 Tynset	452	0437 Tynset	383	0236 Nes (Ak.)	309	1101 Eigersund	318	1719 Levanger	270
1820 Alstahaug	423	0432 Rendalen	368	0438 Alvdal	300	1815 Vega	300	1102 Sandnes	231
1216 Sveio	406	1121 Time	349	0437 Tynset	283	1938 Lyngen	272	1813 Brønnøy	228
1566 Sumadal	382	0419 Sør-Odal	303	0529 Vestre Toten	282	0437 Tynset	265	1938 Lyngen	200
0512 Lesja	286	1922 Bardu	296	1112 Lund	279	0426 Våler (Hedm.)	245	0237 Eidsvoll	197
0513 Skjåk	262	1870 Sortland	279	0638 Nordre Land	257	1848 Steigen	244	0441 Os (Hedm.)	188
1431 Jølster	256	0929 Åmli	245	1938 Lyngen	245	0436 Tolga	242	0412 Ringsaker	167
1729 Inderøy	253	0511 Dovre	226	0412 Ringsaker	247	0623 Modum	238	0419 Sør-Odal	166
1744 Overhalla	235	0425 Åsnes	219	1812 Sømna	243	2003 Vadsø	225	1121 Time	165
0929 Åmli	223	1114 Bjerkreim	209	1121 Time	223	1122 Gjesdal	215	1624 Rissa	160
1738 Lierne	211	0522 Gausdal	197	1736 Snåsa	216	1102 Sandnes	204	1870 Sortland	157
0938 Bygland	205	1660 Tingvoll	190	1849 Hamarøy	200	0638 Nordre Land	200	0834 Vinje	149
1826 Hattfjelldal	188	1573 Smøla	190	1548 Fræna	191	1120 Klepp	193	1119 Hå	147
0511 Dovre	184	1557 Gjemnes	188	1660 Tingvoll	190	1160 Vindafjord	184	0439 Follidal	147
0122 Trøgstad	180	2012 Alta	186	0713 Sande (Vestf.)	190	2025 Deatnu Tana	184	0512 Lesja	139
SUM - 20 kommuner	7 490	SUM - 20 kommuner	6461	SUM - 20 kommuner	5864	SUM - 20 kommuner	5767	SUM - 20 kommuner	5545
SUM hele landet	15 253	SUM hele landet	14 157	SUM hele landet	13 119	SUM hele landet	11 606	SUM hele landet	10 693

Kommuner som går igjen i 2 eller flere år er skrevet med fete typer.

Fordeling av nydyrkingen på kommunene er illustrert med kart 2.

Kart 2: Tillatt nydyrka areal, kommuner, 2005-09.

Tillatt nydyrka mark
Kommunetall 2005 - 2009

•	< 100 daa	152 kommuner	(5 881 daa)
●	100 - 250 daa	72 kommuner	(10 896 daa)
●	250 - 500 daa	40 kommuner	(13 790 daa)
●	> 500 daa	37 kommuner	(34 261 daa)
□	Ingen nydyrking	129 kommuner	

Kartet viser tillatt nydyrka mark etter jordloven i perioden 2005 - 2009

Totalt tillatt nydyrka mark i perioden er 64 828 daa

Datakilder:

KOSTRA

© Norge digitalt

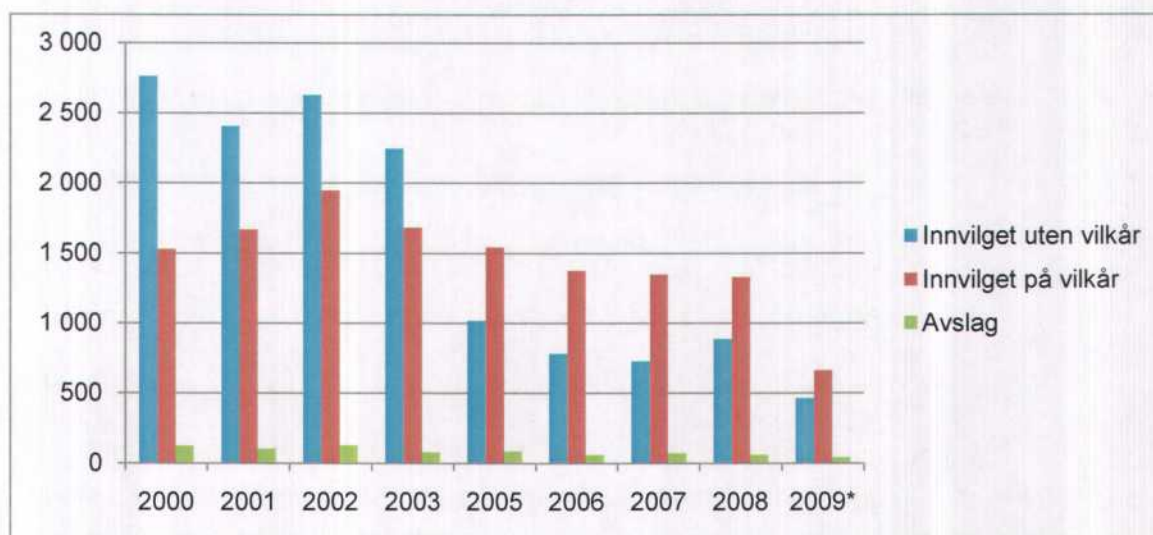
6. Antall saker og utfall av sakene behandlet etter konsesjonsloven og odelsloven

6.1. Vanlige søknader om konsesjon, unntatt 0-grense

Konsesjonsloven fastsetter at det er nødvendig med konsesjon for å erverve fast eiendom. Formålet med konsesjon er å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gunstig for samfunnet. Unntakene fra konsesjonsplikten er så omfattende at det bare er ved noen få prosent av eiendomservervene at det må søkes konsesjon. Etter bestemmelsene som gjaldt fram til 1. juli 2009, måtte man søke konsesjon ved erverv av bebygd eiendom som har et totalareal større enn 100 dekar, eller har mer enn 20 dekar fulldyrket jord. Ved innvilgelse av konsesjon kan det knyttes vilkår til vedtaket om for eksempel boplikt, driveplikt med mer.

Det er gjort endringer i konsesjonsloven med virkning fra 1. juli 2009 og her presenteres først rapportering om praktisering av loven før lovendringene. Disse tallene dekker bare et halvt år og følgelig kan de ikke sammenlignes direkte med tall for tidligere år.

Figur 13: Søknader om konsesjon, antall saker avgjort i førsteinstans*. 2000- 1. halvår -09.

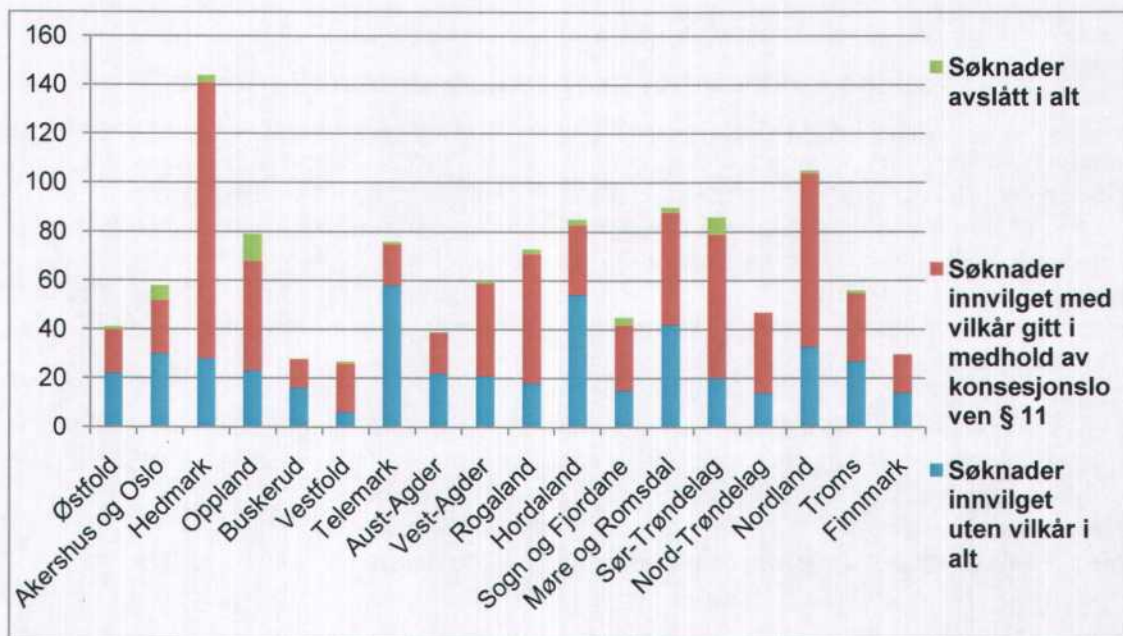

Det foreligger ikke tall for 2004.

*Fram til 1.1.2004 hadde ikke alle kommuner myndighet til å fatte vedtak i førsteinstans i alle konsesjonssaker. For perioden 2000-2003 viser diagrammet både saker avgjort av kommunen og av fylkesmannen/fylkeslandbruksstyret. Fra og med 2005 er sakene avgjort av kommunene.

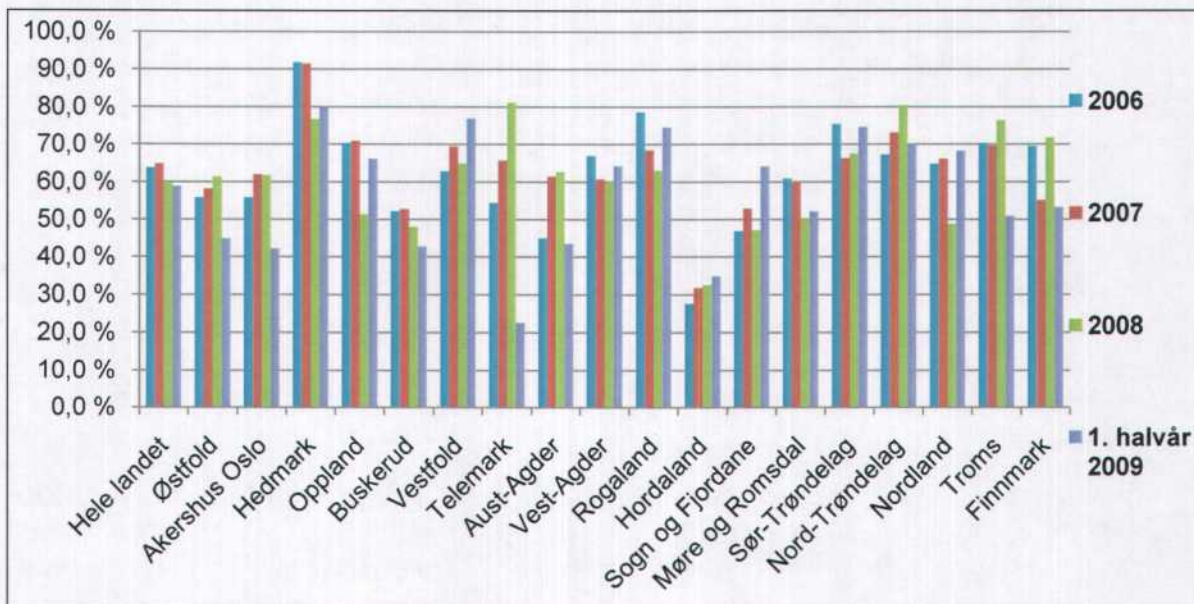
Antall konsesjonssaker ble betydelig redusert etter 2004. Dette henger sammen med endringer i lovverket fra 01.01.04, som innebar at langt færre eiendommer enn tidligere var omfattet av konsesjonsplikt. Tallene for 2009 lar seg ikke direkte sammenligne med de tidligere år.

Figur 14: Søknader om konsesjon fordelt på fylker. Antall saker, avslag og innvilget med vilkår og uten vilkår, første halvår 2009.

Hedmark og Nordland har klart flest saker og størst andel vilkår. Dette var også tilfelle i 2008.

Figur 15: Konsesjonssaker innvilget på vilkår. Prosent av alle innvilgede søknader i hele landet og i hvert fylke 2006 - første halvår 2009.

6.2 0-grense

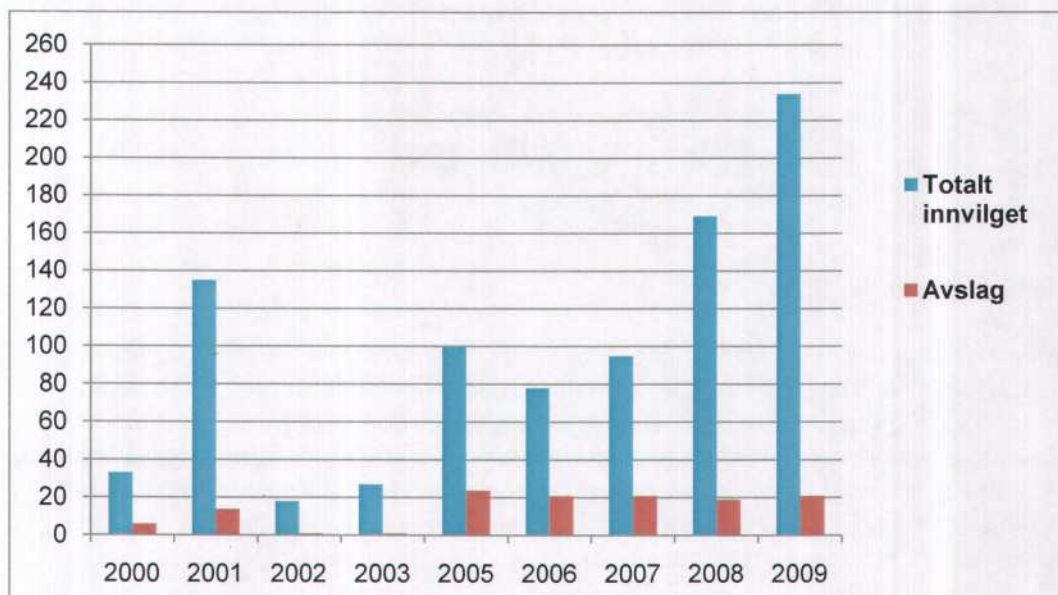
I følge reglene i 2009 var erverv av bebygd eiendom hvor totalarealet ikke overstiger 100 daa og hvor ikke mer enn 20 daa er fulldyrka jord, unntatt fra konsesjonsplikt, jf. konsesjonsloven § 4 nr. 4. For å ivareta bosettingen kan den enkelte kommune søke om å få innføre forskrift etter konsesjonsloven § 7, som setter konsesjonsfriheten ut av spill for hele eller deler av

kommunen for eiendommer som er eller har vært nyttet til helårsbolig eller er regulert til boligformål. Erverv av slike boliger til fritidsformål utløser da konsesjonsplikt.

I 2009 var det 66 kommuner med slik forskrift, mot 65 i 2008 og 69 i 2007. Antallet kommuner som tallene for figuren under refererer seg til, vil altså variere noe over tid. Krødsherad kommune har forskrift hjemlet i den gamle konsesjonsloven, og tall for Krødsherad er trukket ut av tallmaterialet her.

I 2009 var andelen avslag i 0-grensesakene 8 %, mot mellom 18 og 19 % i årene 2005 – 07.

Figur 16: 0-grensesaker behandlet i kommunene, antall innvilgede saker og antall avslag, 2000-2009.

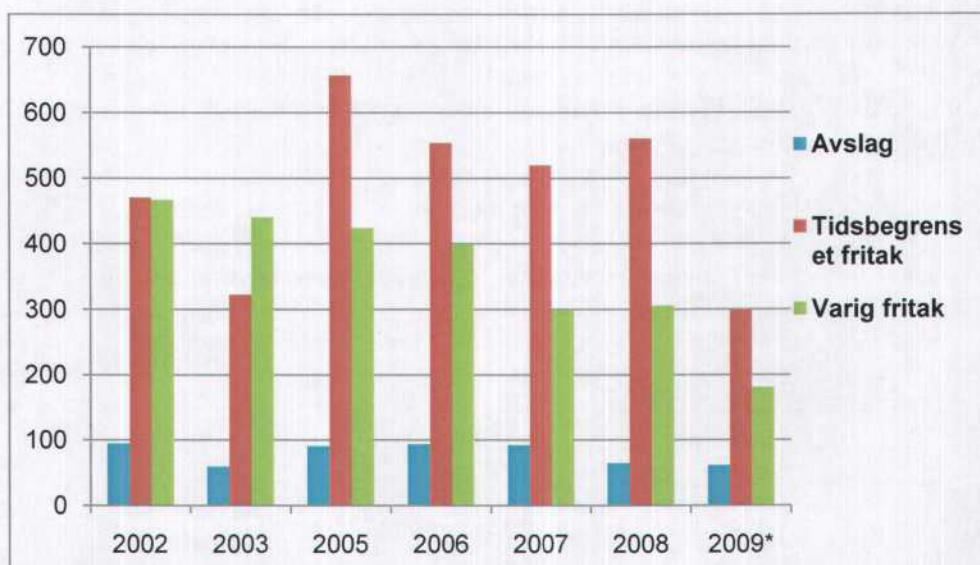
Det foreligger ikke tall for 2004.

6.3. Boplikt

Når en landbrukseiendom erverves av noen som er i nær slekt/familie med overdrager, eller der kjøper har odelsrett til eiendommen, trenger ikke kjøperen søke konsesjon for ervervet, selv om eiendommens størrelse mv. i utgangspunktet gjør ervervet konsesjonspliktig. Denne konsesjonsfriheten er betinget av at erververen innen 1 år bosetter seg på eiendommen, for så selv å bo på eiendommen og drive den i minst 5 år sammenhengende. Det kan søkes om fritak for bo- og driveplikten, evt. kan driveplikten oppfylles ved bortleie. På dette området er reglene endret med virkning fra 1.juli 2009.

Tallene i KOSTRA gjelder bare søknader om fritak for boplikt, og de sier derfor ikke noe om hvor mange det er som faktisk bosetter seg på de aktuelle eiendommene.

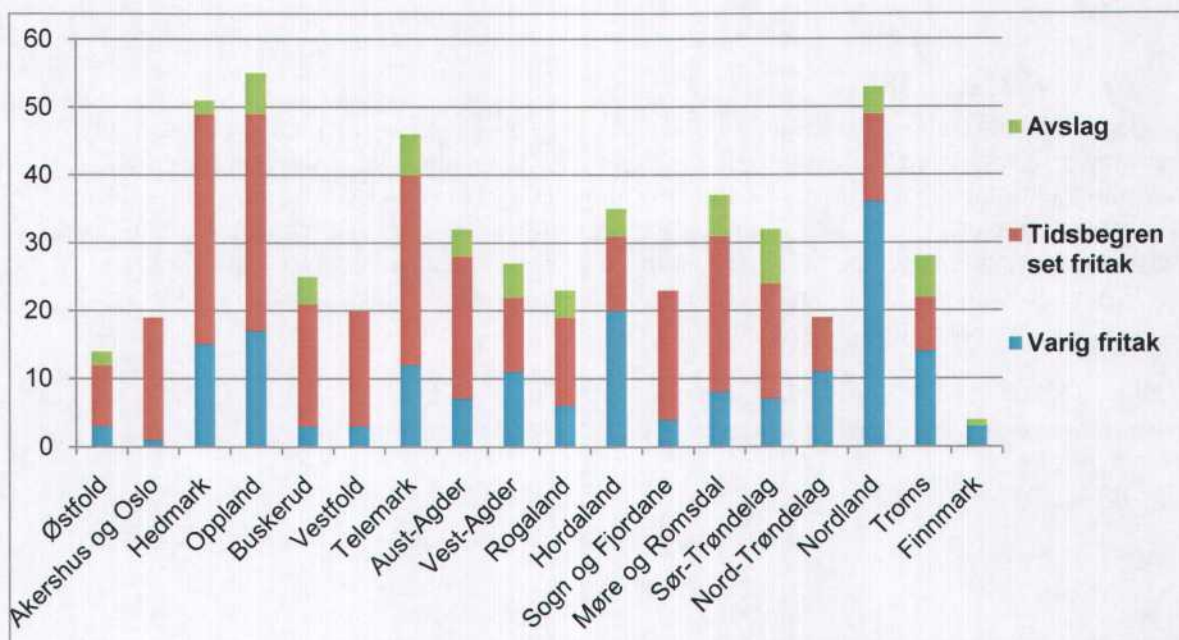
Figur 17: Fritak fra boplikt, antall saker innvilget varig eller tidsbegrenset fritak og avslag, 2002-1. halvår -09.

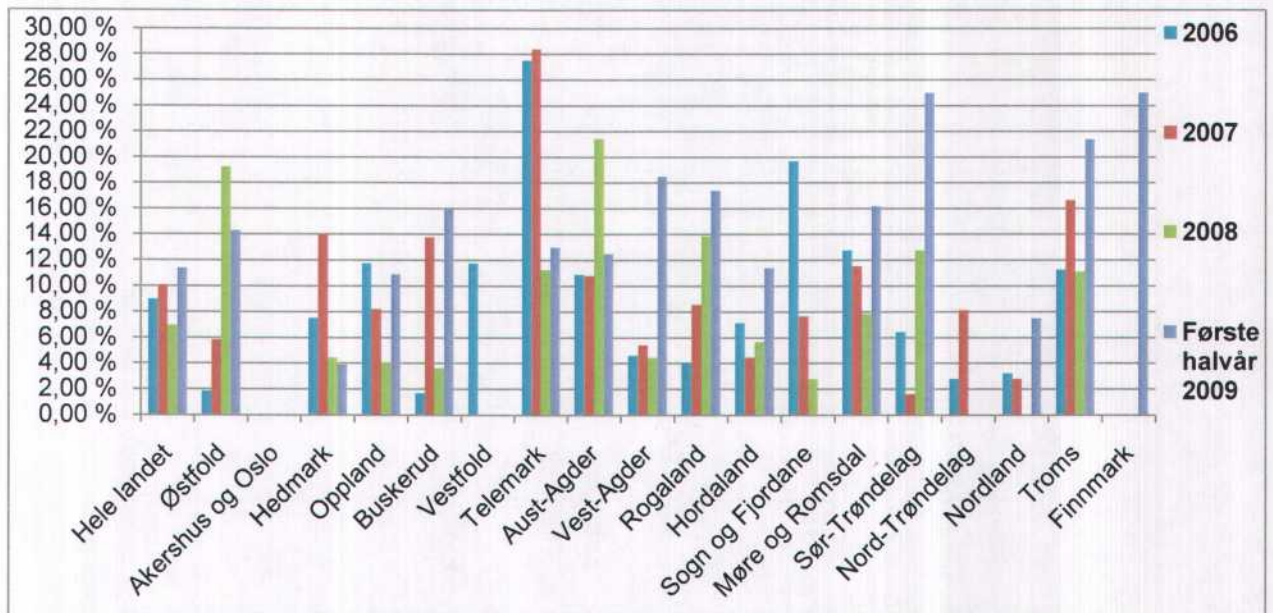
Det foreligger ikke tall for 2004.

Som figuren viser har antall søknader om fritak fra den lovbestemte boplikten gått noe ned etter 2005, men økt noe fra 2007 til 2008.. Antall søknader om fritak fra den lovbestemte boplikten er 543 i 2009 mot 932 i 2008. Da denne type saker opphørte fra 1. juli 2009 kan man si at søknadsmengden var omtrent på samme nivå som tidligere år forutsatt at søknadene fordeler seg likt over året. 11,4 % avslag (jf fig.19) er den høyeste avslagsprosenten vi har registrert i tidsserien fra 2002. Det ser ut til at kommunenes praksis med hensyn på å stille vilkår i saker der det blir innvilget fritak, er nokså lik i 2009 med de foregående år.

Figur 18: Søknader om fritak fra boplikt, antall saker innvilget varig og tidsbegrenset fritak og avslag, Fylker, 1. halvår 2009.

Figur 19: Søknader om fritak fra boplikt. Andel avslag i prosent av alle søknader. Hele landet og fylkene, 2006-1. halvår 2009.

Det er kun behandlet 14 saker om fritak fra boplikt i Finnmark dette tidsrommet, slik at små endringer i praksis gir stort prosentvis utslag.

7. Nye sakstyper etter lovendringene

7.1. Konesjonssaker etter ny § 9, siste ledd

Med lovendringen fra 01.07.09. oppstod en ny type konesjonssaker. Disse gjelder for overdragelser som i utgangspunktet ikke er konesjonspliktige, og innebærer at den nye eieren blir pålagt å søke konesjon dersom vedkommende ikke ønsker å bosette seg på eiendommen. Det ble behandlet 365 slike søknader i 2009. 136 søkere fikk konesjon uten vilkår. I 129 saker ble det stilt vilkår om personlig boplikt, i 21 saker vilkår om upersonlig boplikt og i 35 saker ble det stilt vilkår om tilflytting senere, kun 12 søknader ble avslått.

Summerer vi søknadene om fritak fra boplikt (reglene 1. halvår) med søknadene om konesjon etter ny § 9 siste ledd (reglene 2. halvår) ser vi at det til sammen var 908 søknader som er i samme størrelsesorden som antall bopliktssaker i 2008 (932) og 2007 (911).

7.2. Driveplikt

Med virkning fra 01.07.09 har jordlova en bestemmelse om plikt til å drive jordbruksarealer. Det er kun 17 kommuner som har behandlet til sammen 22 saker etter nye reglene. I fire søknader er det gitt varig fritak fra driveplikten, 11 er gitt tidsbegrenset fritak fra driveplikten og 7 søknader er avslått. I tillegg er det fattet to vedtak om å gi pålegg om driveplikt etter jordloven § 8, tredje ledd.

Vedlegg I KOSTRA tall

Godkjent omdisponert dyrka og dyrkbar mark etter jordlova og plan- og bygningsloven

KOSTRA 2009	Jordlova			Plan- og bygningsloven			Sum jordlova og plan- og bygningsloven		Totalt omdisponert
	Dyrka mark	Dyrkbar mark	Sum	Dyrka mark	Dyrkbar mark	Sum	Dyrka mark	Dyrkbar mark	
Dekar									
Østfold	35	8	43	361	51	412	396	59	455
Akershus og Oslo	55	32	87	400	493	893	455	525	980
Hedmark	113	156	269	439	178	617	552	334	886
Oppland	50	41	91	214	357	571	264	398	662
Buskerud	69	37	106	101	169	270	170	206	376
Vestfold	30	7	37	193	31	224	223	38	261
Telemark	26	46	72	138	538	676	164	584	748
Aust-Agder	83	32	115	33	1	34	116	33	149
Vest-Agder	57	7	64	76	13	89	133	20	153
Rogaland	259	68	327	1 625	186	1 811	1 884	254	2 138
Hordaland	200	24	224	415	115	530	615	139	754
Sogn og Fjordane	91	15	106	368	52	420	459	67	526
Møre og Romsdal	178	37	215	687	844	1 531	865	881	1 746
Sør-Trøndelag	110	23	133	1 120	183	1 303	1 230	206	1 436
Nord-Trøndelag	104	37	141	133	105	238	237	142	379
Nordland	105	98	203	47	68	115	152	196	348
Troms	229	307	536	115	160	275	344	472	816
Finnmark	44	66	110	5	105	110	49	171	220
Hele landet	1 838	1 041	2 879	6 470	3 649	10 119	8 308	4 725	13 033

Omdisponert til andre formål enn landbruk. Areal regulert til landbruk er ikke med. Areal til skogplanting er trukket ut og oppgitt i egen tabell

Skogplanting etter jordlova	
Dyrka mark	Dyrkbar mark
3	0
9	0
12	0
0	0
11	0
159	0
10	0
0	0
30	0
146	184
2	0
13	0
51	0
48	0
19	0
1	30
0	0
0	0
514	214

Omdisponering - søknader etter jordlova § 9

(inkl. søknader etter § 12 som medfører omdisponering)

KOSTRA 2009

Antall saker	Antall kommuner med saker	Innvilget	Avslag	Søknader i alt
Østfold	11	29	9	38
Akershus og Oslo	17	47	16	63
Hedmark	18	113	13	126
Oppland	18	51	19	70
Buskerud	14	40	2	42
Vestfold	10	37	4	41
Telemark	14	34	2	36
Aust-Agder	11	26	5	31
Vest-Agder	11	31	2	33
Rogaland	21	72	11	83
Hordaland	24	110	39	149
Sogn og Fjordane	23	109	4	113
Møre og Romsdal	28	140	11	151
Sør-Trøndelag	19	104	10	114
Nord-Trøndelag	20	98	18	116
Nordland	29	131	22	153
Troms	19	166	20	186
Finnmark	4	18	1	19
Hele landet	311	1 356	208	1 564

Delingssaker behandlet av kommunene etter jordlova

KOSTRA 2009

Antall saker	Antall kommuner med saker	Innvilget helt eller delvis	Antall innvilgede saker som gjelder tilleggsareal annen landbr. Eiendom	Avslag	Søknader i alt
Østfold	17	108	15	17	125
Akershus og Oslo	19	93	17	17	110
Hedmark	22	340	82	36	376
Oppland	26	217	44	40	257
Buskerud	21	197	17	12	209
Vestfold	12	110	26	9	119
Telemark	16	195	21	13	208
Aust-Agder	15	155	10	10	165
Vest-Agder	15	214	16	15	229
Rogaland	23	183	35	33	216
Hordaland	30	315	28	65	380
Sogn og Fjordane	22	203	18	20	223
Møre og Romsdal	34	357	54	55	412
Sør-Trøndelag	24	390	47	44	434
Nord-Trøndelag	23	274	28	16	290
Nordland	37	521	38	32	553
Troms	24	431	22	30	461
Finnmark	10	57	10	5	62
Hele landet	390	4 360	528	469	4 829

Nydyrking - antall saker innvilget med og uten vilkår og areal omsøkt og tillatt nydyrket

2009	Antall kommuner som har behandlet søknader	Antall saker					Areal - dekar				
		Uten vilkår	Innvilget		Avslag	Søknader i alt	Omsøkt nydyrka areal	Tillatt nydyrka areal	Tillatt areal		Ikke godkjent nydyrka areal
			Alle saker med vilkår	Herunder redusert areal					A-område for biologisk mangfold	B-område for biologisk mangfold	
KOSTRA											
Østfold	6	5	10	1	1	16	337	306	0	87	31
Akershus og Oslo	6	4	8	1	0	12	256	245	0	0	15
Hedmark	14	22	57	2	1	80	2 717	2 545	5	0	167
Oppland	16	10	63	0	0	73	1 303	1 301	0	0	2
Buskerud	8	6	9	0	0	15	222	222	0	0	0
Vestfold	3	3	1	0	0	4	106	106	0	0	0
Telemark	1	0	1	1	1	2	81	75	0	0	6
Aust-Agder	5	6	3	0	1	10	515	513	0	0	2
Vest-Agder	6	1	8	2	1	10	184	152	0	63	32
Rogaland	22	55	56	15	3	114	1 930	1 702	9	2	218
Hordaland	6	4	5	0	0	9	502	502	44	0	0
Sogn og Fjordane	14	15	15	1	0	30	588	514	11	5	74
Møre og Romsdal	15	13	18	1	0	31	1 039	1 069	0	10	10
Sør-Trøndelag	11	6	11	1	3	20	668	625	0	71	43
Nord-Trøndelag	16	53	23	0	0	76	2 662	2 662	0	15	0
Nordland	19	16	34	0	0	50	1 975	1 965	0	46	10
Troms	5	2	7	3	0	9	381	365	0	0	16
Finnmark	4	0	8	2	0	8	289	284	0	0	5
Hele landet	177	221	337	30	11	569	15 755	15 123	69	299	631

Nydyrking - antall saker innvilget med vilkår og miljøhensyn som ivaretas

2009	Antall saker innvilget med vilkår	Antall vilkår satt av hensyn til				Vilkår om redusert areal
		Biologisk mangfold	Kulturminne	Landskapsbildet	Frituftsliv	
Østfold	10	1	2	1	0	1
Akershus og Oslo	8	2	3	1	0	1
Hedmark	57	25	14	44	9	2
Oppland	63	19	42	41	0	0
Buskerud	9	0	7	1	0	0
Vestfold	1	0	0	0	0	0
Telemark	1	0	1	1	0	1
Aust-Agder	3	3	0	0	0	0
Vest-Agder	8	3	7	2	0	2
Rogaland	56	32	17	22	9	15
Hordaland	5	3	5	5	3	0
Sogn og Fjordane	15	11	3	2	1	1
Møre og Romsdal	18	4	10	6	0	1
Sør-Trøndelag	11	6	2	3	1	1
Nord-Trøndelag	23	10	12	3	0	0
Nordland	34	9	23	8	1	0
Troms	7	3	3	0	0	3
Finnmark	8	3	7	2	0	2
Hele landet	337	134	158	142	24	30

Søknader om konsesjon behandlet i kommunene, untatt 0-grensesaker og saker der søker ikke kan eller ønsker å bosette seg på eiendommen

Perioden 1.7.-31.12.2009

	Ant. komm. som har behandlet saker	Innvilget uten vilkår	Innvilget med vilkår			Avslag	Saker i alt
			i medhold av § 11	Personlig boplikt	Upersonlig boplikt		
Østfold	8	13	16	12	2	1	30
Akershus og Oslo	7	10	10	4	2	0	20
Hedmark	12	36	43	28	0	0	79
Oppland	12	17	26	14	4	1	44
Buskerud	5	5	9	8	1	1	15
Vestfold	7	3	15	6	1	0	18
Telemark	7	11	16	4	0	0	27
Aust-Agder	9	14	15	5	0	1	30
Vest-Agder	10	21	21	8	5	2	44
Rogaland	8	2	18	6	2	1	21
Hordaland	15	24	16	12	0	0	40
Sogn og Fjordane	10	22	21	15	5	1	44
Møre og Romsdal	12	14	21	9	2	0	35
Sør-Trøndelag	9	6	15	3	0	0	21
Nord-Trøndelag	9	16	15	13	1	0	31
Nordland	11	20	23	12	0	2	45
Troms	9	19	25	21	0	1	45
Finnmark	2	7	3	0	0	0	10
Hele landet	162	260	328	180	25	11	599

Søknader behandlet i kommunene etter konsesjonsloven, untatt 0-grense saker

Perioden 1.1.-30.06.10

	Ant. komm. som har behandlet saker	Innvilget		Type vilkår satt				Avslag	Saker i alt
		Uten vilkår	Med vilkår	Boplikt		Driveplikt			
				Personlig	Upersonlig	Personlig	Upersonlig		
Østfold	15	22	18	8	3	19	0	1	41
Akershus og Oslo	16	30	22	18	1	9	7	6	58
Hedmark	21	28	113	68	4	69	19	3	144
Oppland	22	23	45	22	0	21	9	11	79
Buskerud	12	16	12	8	3	4	7	0	28
Vestfold	9	6	20	7	0	8	6	1	27
Telemark	13	58	17	11	1	10	3	1	76
Aust-Agder	11	22	17	6	1	5	0	0	39
Vest-Agder	14	21	38	20	4	12	20	1	60
Rogaland	16	18	53	16	0	29	6	2	73
Hordaland	21	54	29	17	0	13	4	2	85
Sogn og Fjordane	19	15	27	17	1	8	7	3	45
Møre og Romsdal	29	42	46	31	1	13	18	2	90
Sør-Trøndelag	18	20	59	25	3	33	8	7	86
Nord-Trøndelag	16	14	33	24	4	21	5	0	47
Nordland	29	33	71	21	3	39	11	1	105
Troms	15	27	28	19	0	12	7	1	56
Finnmark	6	14	16	6	1	7	1	0	30
Hele landet	302	463	664	344	30	332	138	42	1 169

Søknader om konsesjon etter konsesjonsloven § 7 behandlet i kommunene (0-grense saker)

2009	Kommuner med forskrift	Innvilget	Avslag	Antall saker
Østfold	3	5	0	5
Akershus og Oslo	1	0	0	0
Hedmark	3	73	0	73
Oppland	9	10	0	10
Buskerud	7	4	4	8
Vestfold	5	2	3	5
Telemark	10	13	6	19
Aust-Agder	6	40	5	45
Vest-Agder	5	4	1	5
Rogaland	3	5	0	5
Hordaland	7	33	2	35
Sogn og Fjordane	0	0	0	0
Møre og Romsdal	1	9	0	9
Sør-Trøndelag	3	3	0	3
Nord-Trøndelag	3	7	0	7
Nordland	3	18	0	18
Troms	1	1	0	1
Finnmark	1	7	0	7
Hele landet	71	234	21	255

Søknader om fritak fra boplikt etter konsesjonsloven og odelsloven

Perioden 1.1.-30.06.2009

	Antall kommuner med saker	Innvilget		Avslag	Saker i alt
		Varig	Tidsbegrenset		
Østfold	10	3	9	2	14
Akershus og Oslo	9	1	18	0	19
Hedmark	15	15	34	2	51
Oppland	19	17	32	6	55
Buskerud	13	3	18	4	25
Vestfold	10	3	17	0	20
Telemark	13	12	28	6	46
Aust-Agder	11	7	21	4	32
Vest-Agder	9	11	11	5	27
Rogaland	16	6	13	4	23
Hordaland	17	20	11	4	35
Sogn og Fjordane	13	4	19	0	23
Møre og Romsdal	18	8	23	6	37
Sør-Trøndelag	13	7	17	8	32
Nord-Trøndelag	9	11	8	0	19
Nordland	16	36	13	4	53
Troms	9	14	8	6	28
Finnmark	4	3	0	1	4
Hele landet	224	181	300	62	543

Konsesjonssøknader der søker kunne overtatt konsesjonsfritt
ved å bosette seg på eiendommen

Perioden 1.7.-31.12.2009

	Ant. komm. som har behandlet saker	Innvilget uten vilkår	Alle innvilgede saker hvor det er satt				Avslag	Saker i alt
			vilkår etter § 11	Personlig boplikt	Upersonlig boplikt	Tilflytting senere		
Østfold	5	2	4	1	1	1	0	6
Akershus og Os	4	1	3	6	0	2	0	4
Hedmark	9	2	52	31	1	6	3	57
Oppland	10	6	22	12	3	5	0	28
Buskerud	6	4	6	3	2	1	2	12
Vestfold	3	1	6	2	0	0	0	7
Telemark	7	7	17	11	3	2	0	24
Aust-Agder	6	3	8	6	1	2	0	11
Vest-Agder	4	1	4	1	0	3	1	6
Rogaland	6	5	10	4	0	1	0	15
Hordaland	9	15	10	10	1	1	1	26
Sogn og Fjordan	8	6	8	2	1	2	1	15
Møre og Romsd	11	12	11	6	1	4	0	23
Sør-Trøndelag	8	9	16	3	0	0	1	26
Nord-Trøndelag	11	14	10	9	4	2	1	25
Nordland	13	45	24	20	2	0	2	71
Troms	5	3	6	2	1	3	0	9
Finnmark		0	0	0	0	0	0	0
Hele landet	125	136	217	129	21	35	12	365

Søknader om fritak fra driveplikten etter jordlova § 8a

Perioden 1.7.-31.12.2009

	Ant. komm. som har behandlet saker	Søknader innvilget		Avslag	Saker i alt	Vedtak om pålegge om driveplikt
		Varig fritak	Tidsbegrenset fritak			
Østfold	3	0	3	0	3	0
Akershus og Oslo	1	0	1	0	1	0
Hedmark	0	0	0	0	0	0
Oppland	0	0	0	0	0	0
Buskerud	0	0	0	0	0	0
Vestfold	0	0	0	0	0	1
Telemark	0	0	0	0	0	0
Aust-Agder	0	0	0	0	0	0
Vest-Agder	0	0	0	0	0	0
Rogaland	3	0	5	0	5	1
Hordaland	1	0	0	1	1	0
Sogn og Fjordane	0	0	0	0	0	0
Møre og Romsdal	1	0	1	1	2	0
Sør-Trøndelag	1	0	1	0	1	0
Nord-Trøndelag	1	1	0	0	1	0
Nordland	4	2	0	2	4	0
Troms	2	1	0	3	4	0
Finnmark	0	0	0	0	0	0
Hele landet	17	4	11	7	22	2

Godkjent omdisponert dyrka og dyrkbar mark etter jordlova og plan- og bygningsloven

Alle tall i daa

År	Jordlova			Plan og bygningslov (PBL)			Sum Jordlova og PBL		Sum omdisponert dyrka og dyrkbar
	Dyrka mark	Dyrkbar mark	Sum	Dyrka mark	Dyrkbar mark	Sum	Dyrka mark	Dyrkbar mark	
1993	6 145	1 993	8 138	1 935	2 463	4 398	8 080	4 456	12 536
1994	4 828	3 017	7 845	4 658	1 872	6 530	9 486	4 889	14 375
1995	5 387	4 530	9 917	4 937	3 179	8 116	10 324	7 709	18 033
1996	3 882	1 259	5 141	5 781	8 378	14 159	9 663	9 637	19 300
1997	4 278	3 920	8 198	5 983	5 041	11 024	10 261	8 961	19 222
1998	4 676	2 082	6 758	5 431	3 041	8 472	10 107	5 123	15 230
1999	5 612	1 883	7 495	7 401	1 721	9 122	13 013	3 604	16 617
2000	5 795	2 013	7 808	4 759	210	4 969	10 554	2 223	12 777
2001	6 871	2 233	9 104	6 431	2 117	8 548	13 302	4 350	17 652
2002	5 898	1 568	7 466	8 327	7 245	15 572	14 225	8 813	23 038
2003	4 211	2 258	6 469	9 246	4 343	13 589	13 457	6 601	20 058
2004	4 304	1 704	6 008	7 349	8 462	15 811	11 653	10 166	21 819
2005 *	2 654	1 463	4 117	4 003	2 335	6 338	6 657	3 798	10 455
2006	2 671	1 717	4 388	4 972	4 291	9 263	7 643	6 008	13 651
2007	2 637	1 545	4 182	5 873	5 066	10 939	8 510	6 611	15 121
2008	2 209	1 492	3 701	5 691	5 553	11 244	7 900	7 045	14 945
2009	1 838	1 041	2 879	6 470	3 649	10 119	8 308	4 690	12 998

Omdisponert areal til andre formål enn landbruk (areal til skogplanting og regulert til landbruk er trukket i fra)

* For 2005 er dyrkbart areal regulert til spesialområde friluftsområde trukket i fra

Areal omdisponert til skogplanting etter jordlova

År	Skogplanting - jordloven	
	Dyrka mark	Dyrkbar mark
1993	3350	685
1994	2937	366
1995	2843	357
1996	1978	386
1997	1832	105
1998	2332	630
1999	1730	197
2000	1792	424
2001	1672	386
2002	1593	208
2003	536	147
2004		
2005	311	26
2006	317	80
2007	254	20
2008	262	77
2009	2209	1492

Det foreligger ikke tall for 2004

Saker etter jordlova § 12 - deling (tidl. jordlov § 55)

Førsteinstans

	Samtykker i alt	Avslag i alt	Avslag i %	Saker i alt
1985	9 863	1 469	13,0 %	11 332
1986	9 143	1 418	13,4 %	10 561
1987	9 732	1 231	11,2 %	10 963
1988	13 276	370	2,7 %	13 646
1989	14 303	1 730	10,8 %	16 033
1990	12 230	1 313	9,7 %	13 543
1991	7 416	901	10,8 %	8 317
1992	6 150	877	12,5 %	7 027
1993	5 932	374	5,9 %	6 306
1994	6 989	655	8,6 %	7 644
1995	6 554	785	10,7 %	7 339
1996	7 423	930	11,1 %	8 353
1997	5 478	748	12,0 %	6 226
1998	4 520	706	13,5 %	5 226
1999	4 292	526	10,9 %	4 818
2000	4 428	532	10,7 %	4 960
2001	4 336	578	11,8 %	4 914
2002	4 295	513	10,7 %	4 808
2003	4 246	403	8,7 %	4 649
2005	6 037	500	7,6 %	6 537
2006	5 079	536	9,5 %	5 615
2007	4 924	574	10,4 %	5 498
2008	4 718	543	10,3 %	5 261
2009	4 360	469	9,7 %	4 829

Saker etter jordlova § 9 - omdisponering (tidl. jordloven § 54)

Førsteinstans

	Samtykker i alt	Avslag i alt	Avslag i %	Saker i alt
1985	2 160	365	14,5 %	2 525
1986	2 475	344	12,2 %	2 819
1987	2 174	386	15,1 %	2 560
1988	2 783	208	7,0 %	2 991
1989	2 351	137	5,5 %	2 488
1990	2 571	173	6,3 %	2 744
1991	1 316	95	6,7 %	1 411
1992	2 145	174	7,5 %	2 319
1993	1 675	52	3,0 %	1 727
1994	1 926	95	4,7 %	2 021
1995	1 718	150	8,0 %	1 868
1996	1 609	106	6,2 %	1 715
1997	1 029	81	7,3 %	1 110
1998	890	56	5,9 %	946
1999	861	53	5,8 %	914
2000	767	47	5,8 %	814
2001	713	46	6,1 %	759
2002	626	41	6,1 %	667
2003	531	33	5,9 %	564
2005	2 180	218	9,1 %	2 398
2006	1 962	194	9,0 %	2 156
2007	1 963	266	11,9 %	2 229
2008	1 707	235	12,1 %	1 942
2009	1 356	208	13,3 %	1 564

Godkjent nydyrka areal 2000 t.o.m. 2009

Alle tall i daa

Fylke	Godkjent nydyrket areal avgjort av kommunene (daa)										Sum perioden 2000 t.o.m. 2009
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Østfold	252	45	178	83	115	125	154	82	360	306	1 700
Akershus og Oslo	47	145	51	312	141	321	375	387	155	245	2 179
Hedmark	1 547	841	377	596	538	1 902	1 489	1 590	2 705	2 545	14 130
Oppland	492	359	416	360	491	595	1 034	1 857	1 295	1 301	8 200
Buskerud	735	252	115	137	130	211	465	135	149	222	2 551
Vestfold	185	84	62	117	75	123	51	296	114	106	1 213
Telemark	181	124	117	112	145	199	44	62	119	75	1 178
Aust-Agder	240	30	178	12	29	30	80	197	460	513	1 769
Vest-Agder	523	388	474	566	406	244	320	288	263	152	3 624
Rogaland	1 201	1 814	1 715	1 548	203	1 321	2 436	1 948	1 809	1 702	15 697
Hordaland	118	178	11	107	250	104	243	148	51	502	1 712
Sogn og Fjordane	346	266	99	21	344	248	189	155	251	514	2 433
Møre og Romsdal	286	427	556	492	382	1 357	353	825	1 009	1 069	6 756
Sør-Trøndelag	376	327	383	353	514	1 118	393	696	658	625	5 443
Nord-Trøndelag	653	521	816	1 153	1 438	1 021	1 108	2 024	2 238	2 662	13 634
Nordland	944	967	1 085	991	1 730	1 108	1 465	1 724	1 074	1 965	13 053
Troms	690	279	512	261	691	513	859	303	1 031	365	5 504
Finnmark	436	445	124	264	340	153	548	402	416	284	3 412
Sum	9 252	7 492	7 269	7 485	7 961	10 693	11 606	13 119	14 157	15 153	104 187

NYDYRKING

Nydyrking: Utfall av behandling av sakene

År	Antall søknader	Antall tillatelser		Antall avslag	Avslag - %	Tillatt nydyrket areal - daa
		uten vilkår	med vilkår			
2000	495	230	253	12	2,4 %	9 252
2001	361	176	175	10	2,8 %	7 492
2002	334	164	164	6	1,8 %	7 269
2003	353	171	170	12	3,4 %	7 485
2004						7 961
2005	462	208	238	16	3,5 %	10 693
2006	485	178	303	4	0,8 %	11 606
2007	547	204	334	9	1,6 %	13 119
2008	587	232	344	11	1,90 %	13 648
2009	569	221	337	11	2,0 %	15 153

Det foreligger ikke komplett statistikk for 2004

Nydyrking: Fordeling av vilkår

Vilkår satt av hensyn til:

	Biologisk mangfold	Kulturminner	Landskapsbildet	Friluftsliv	Redusert areal
2000	61	100	146	23	
2001	39	68	101	11	
2002	52	61	81	12	
2003	44	54	108	14	
2005	60	160	96	30	42
2006	130	148	159	50	57
2007	141	136	138	11	29
2008	153	157	141	30	39
2009	134	158	142	24	30

Det foreligger ikke tall for hensyn for 2004.

Søknader om konsesjon

Antall saker

	Innvilget		Totalt innvilget	Avslag	Avslagsprosent	Antall søknader i alt
	Uten vilkår	På vilkår				
2000	2766	1531	4297	126	3 %	4423
2001	2409	1671	4080	103	2 %	4183
2002	2629	1948	4577	130	3 %	4707
2003	2248	1686	3934	79	2 %	4013
2005	1017	1546	2563	86	3 %	2649
2006	782	1379	2161	60	3 %	2221
2007	728	1351	2079	74	3 %	2153
2008	888	1 332	2 220	61	3 %	2281
2009*	463	664	1 127	42	3,6 %	1 169

Søknader om konsesjon

Søknader innvilget på vilkår fordelt på vilkårstyper

År	Innvilget			Søknader innvilget med vilkår				Avslag	Søknader i alt
	Uten vilkår	På vilkår	I alt	Boplikt		Driveplikt			
				Pers.	Upers.	Pers.	Upers.		
2005	1 017	1 546	2 563	724	63	843	333	86	2 649
2006	782	1 379	2 161	678	63	787	326	60	2 221
2007	728	1 351	2 079	718	52	628	310	74	2 153
2008	888	1 332	2 220	670	72	709	294	61	2 281
2009*	463	664	1 127	344	30	332	138	42	1 169
	Uten vilkår	På vilkår etter § 11	I alt	Personlig	Upersonlig	Ingen saker pga. endrede regler		Avslag	Søknader i alt
2009**	260	328	588	180	25	-	-	11	599

* 1. halvår 2009

** 2. halvår 2009

Saker etter ny § 9, siste ledd

Dette gjelder overdragelser der søker kunne overdratt konsesjonsfritt ved å bosette seg på eiendommen.

Søknader om konsesjon i medhold av konsesjonsloven §9 siste ledd								
	Innvilget			Søknader innvilget med vilkår			Avslag	Søknader i alt
	Uten vilkår	På vilkår	I alt	Pers. boplikt	Upers. boplikt	Tilflytting senere		
2009*	136	217	353	129	21	35	12	365

* Tallene dekker 2. halvår

0-grense saker

Antall saker

År	Innvilget		Totalt innvilget	Avslag	Avslagsprosent	Saker i alt	Gammel forskrift antall saker **
	Uten vilkår	På vilkår					
2000	29	4	33	6	15 %	39	
2001	95	40	135	14	9 %	149	
2002	16	2	18	1	5 %	19	
2003	18	9	27	1	4 %	28	
2005	76	24	100	24	19 %	124	
2006	*	*	78	21	18 %	99	
2007	*	*	95	21	18 %	116	
2008	*	*	169	19	10 %	189	
2009	*	*	234	21	8 %	255	

* spørsmålet tatt ut av skjema fra 2006

** Dette gjelder saker fra Krødsherad og Smøla, som har forskrift etter gammel lov

Boplikt

Antall saker avgjort av kommunen i førsteinstans

År	Saker i alt	Innvilget				Totalt innvilget	Avslag	Avslagsprosent
		Varig		Tidsbegr.				
		antall	prosent	antall	prosent			
2002	1033	467	50 %	471	50 %	938	95	9 %
2003	824	441	58 %	323	42 %	764	60	7 %
2005	1172	424	39 %	657	61 %	1081	91	8 %
2006	1048	400	42 %	554	58 %	954	94	9 %
2007	911	299	36 %	520	64 %	819	92	10 %
2008	932	306	35 %	561	65 %	867	65	7 %
2009*	543	181	38 %	300	62 %	481	62	11 %

*Tall for 2009 dekker 1. halvår

Saker der det er søkt fritak er prosentuert ut fra andelen innvilgede saker og ikke totalt antall saker

Vedlegg II KOSTRA skjema 23

2.1 Har kommunen i 2009 behandlet søknader om omdisponering av dyrka eller dyrbar jord etter jordloven § 9?
Ta også med fradelinger etter jordloven § 12 som innebærer omdisponering av dyrka eller dyrbar jord.

Det skal rapporteres etter vedtak av de enkelte saker etter jordloven.

Ja Nei

2.2 Oppgi antall søknader behandlet etter jordloven § 9 i 2009, etter resultat (vedtak):

	Antall
Søknader innvilget, helt eller delvis	<input type="text"/>
Søknader avslått	<input type="text"/>
Søknader i alt	<input type="text"/>

2.3 Oppgi arealer av dyrka og dyrbar jord som er godkjent omdisponert i 2009 etter jordloven:

Dersom det i 2009 søkes på nytt for areal som tidligere er godkjent omdisponert, skal bare en ev. utvidelse av arealet oppgis.

Areal tall avrundes til nærmeste heltall. Oppgi 1 dekar dersom sakene gjelder mindre enn 1 dekar omdisponert.

	Dyrka jord, dekar	Dyrbar jord, dekar
Område for boliger	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fritidsbebyggelse	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Forretninger, kontorer, industri	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Område for offentlige formål og andre allmenntilgjengelige formål	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annet byggeområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Skogplanting	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Andre landbruks tiltak	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Offentlig trafikkområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Frømråde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fareområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Område for golfbane	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annet spesialområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fellesområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fornyelsesområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
I alt	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3.1 Har kommunen vedtatt omdisponering av dyrka eller dyrbar jord etter plan- og bygningsloven i 2009?

Det skal rapporteres regulerings- og bebyggelsesplaner etter gammel plan- og bygningsloven, både de som er i overensstemmelse med kommune(del)plan og de som avviker fra overordnet plan. Også eventuelt vedtatt område- eller detaljregulering etter ny plan- og bygningslov tas med.

Ja Nei

3.2 Oppgi arealer av dyrka og dyrbar jord som er godkjent omdisponert i 2009 etter plan- og bygningsloven. Alle aktuelle reguleringsformål skal tas med i skjemaet.

Areal tall avrundes til nærmeste heltall. Oppgi 1 dekar dersom sakene gjelder mindre enn 1 dekar omdisponert.

For 2009 brukes de samme formålene for saker etter både gammel og ny plan- og bygningslov.

	Dyrka jord, dekar	Dyrbar jord, dekar
Område for boliger	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fritidsbebyggelse	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Forretninger, kontorer, industri	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Område for offentlige formål og andre allmenntilgjengelige formål	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Annet byggeområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Landbruksområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Offentlig trafikkområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Frømråde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fareområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Område for golfbane	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Spesialområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fellesområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Fornyelsesområde	<input type="text"/>	<input type="text"/>
I alt	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4.1 Har kommunen i 2009 behandlet søknader om nydyrking etter jordloven § 11 andre ledd, jf. forskrift om nydyrking?

Ja Nei

4.2 Oppgi antall søknader behandlet i 2009, etter resultat (vedtak):

Kolonne 1 ("I alt-kolonnen") skal vise antall søknader.

For søknader innvilget med vilkår kan det settes flere vilkår i et vedtak. Søknader innvilget med vilkår ut fra miljøhensyn spesifiseres nærmere i kolonnene 2 - 5.

Eksempel: Er en søknad innvilget med vilkår ut fra hensynet til biologisk mangfold og landskapsbildet, skal den telles med i kolonnene 1, 2 og 4.

	1. Antall søknader i alt	2. Antall vilkår satt av hensyn til biologisk mangfold	3. Antall vilkår satt ut fra hensyn til kulturmiljø	4. Antall vilkår satt av hensyn til landskapsbildet	5. Antall vilkår satt av hensyn til friluftsliv
Søknader innvilget uten vilkår					
Søknader innvilget med vilkår					
- av disse med redusert areal som følge av miljøhensynene					
- av disse med redusert areal som følge av biologisk mangfold, kulturmiljø, landskapsbildet og/eller friluftsliv					
Søknader avslått					
Søknader i alt					

4.3 Oppgi omsøkt nydyrka areal (begge behandlde søknader i 2009):

Derksom det i 2009 søkes på nytt for areal som tidligere er godkjent nydyrka, skal bare en ev. utvidelse av arealet oppgis.

Avrund til nærmeste hele tall.

	Areal i alt, dekar	Areal som er registrert som A-område for biologisk mangfold, dekar	Areal som er registrert som B-område for biologisk mangfold, dekar
Omsøkt nydyrka areal i alt			
Godkjent nydyrka areal i alt			
Ikke godkjent nydyrka areal			

5.1 Har kommunen i 2009 behandlet søknader om deling av eiendom etter jordloven § 12?

Ja Nei

5.2 Oppgi antall søknader behandlet i 2009, etter resultat (vedtak):

En søknad kan omfatte fradeling av flere tomter/arealer. Derksom deling har medført omdisponering av dyrka eller dyrkbar jord, skal det også rapporteres under punkt 2.

	Antall	Antall
Søknader innvilget (helt eller delvis) i alt		
- av disse med formål tilleggsjord til annen landbruketendom		
Søknader avslått		
Søknader i alt		

6.1 Har kommunen foretatt om søknad om konsesjonsgrense for bebyggt eiendom ("0-grense") etter konsesjonsloven § 7?

Ja Nei

6.2 Oppgi antall søknader avgjort i 2009 etter konsesjonsloven § 7 etter resultat (vedtak):

Her føres søknader avgjort både før og etter lovendringen 1. juli 2009.

	Antall
Søknader innvilget i alt	
Søknader avslått	
Søknader i alt	

6.3 Har kommunen i perioden 1.1.-30.6.2009 avgjort søknader om konsesjon i medhold av konsesjonsloven, unntatt "0-grense-søker" (jf. § 7)?

Her føres alle vedtak avgjort i kommunen før 1. juli 2009. Vedtak datert 1. juli 2009 eller senere føres under punkt 8.

Ja Nei

6.4 Oppgi antall søknader avgjort i perioden 1.1.-30.6.2009, etter resultat (vedtak):

Derksom det for en søknad er satt vilkår om både boplikt og driveplikt, skal begge vilkårene telles med.

	Antall	Antall
Søknader innvilget uten vilkår i alt		
Søknader innvilget med vilkår gitt i vedtak i medhold av konsesjonsloven §11		
Av disse:		
- med vilkår om personlig boplikt		
- med vilkår om upersonlig boplikt		
- med vilkår om personlig driveplikt		
- med vilkår om upersonlig driveplikt		
Søknader avslått		
Søknader i alt		

7.1 Har kommunen behandlet søknader om fritak fra boplikt etter konsesjonsloven § 5 siste ledd, eller adskiloven § 27a første ledd?

Ja Nei

7.2 Oppgi antall søknader behandlet etter konsesjonsloven § 5 siste ledd eller adskiloven § 27a første ledd etter resultat (vedtak):

	Antall
Søknader innvilget med varig fritak fra boplikt	
Søknader innvilget med tidsbegrenset fritak fra boplikt	
Søknader avslått	
Søknader i alt	

8.1 Har kommunen behandlet søknader om konsesjon i medhold av konsesjonsloven § 9 siste ledd?

Fra 1.7.2009 er adgangen til å søke om fritak fra lovbestemt boplikt bortfaldt. Nye regler er innført slik at den som ikke kan eller ønsker å bosette seg på eiendommen må søke konsesjon. Slike saker rapporteres nedenfor under B 1 og B.2

Ja Nei

8.2 Oppgi antall søknader etter konsesjonsloven § 9 siste ledd behandlet i perioden 1.7.-31.12.2009, etter resultat (vedtak):

	Antall	Antall
Søknader innvilget uten vilkår i alt		
Søknader innvilget med vilkår i alt		
Av disse:		
- med vilkår om personlig boplikt		
- med vilkår om upersonlig boplikt		
- med vilkår om personlig driveplikt		
- med vilkår om upersonlig driveplikt		
Søknader avslått		
Søknader i alt		

Søknader i alt

8.3 Har kommunen behandlet søknader om konsesjon i medhold av konsesjonsloven, unntatt "0-grensesaker" og saker der søker ikke kan eller ønsker å oppfylle boplikten etter konsesjonsloven § 9 siste ledd?

Ja Nei

8.4 Oppgi antall søknader etter konsesjonsloven behandlet i perioden 1.7.-31.12.2009, etter resultat(vedtak):

	Antall	Antall
Søknader innvilget uten vilkår i alt	<input type="text"/>	
Søknader innvilget med vilkår i medhold av konsesjonsloven § 11	<input type="text"/>	
Av disse:		
- Med vilkår om personlig boplikt		<input type="text"/>
- Med vilkår om operativ boplikt		<input type="text"/>
Søknader avslått	<input type="text"/>	
Søknader i alt	<input type="text"/>	

9.1 Har kommunen behandlet søknader om fritak fra driveplikt etter jordloven § 8 a?

Ja Nei

9.2 Oppgi antall søknader behandlet etter jordloven § 8 a i perioden 1.7.-31.12.2009, etter resultat (vedtak):

	Antall
Søknader innvilget uten vilkår i alt	<input type="text"/>
Søknader innvilget med vilkår i medhold av jordloven § 8 a	<input type="text"/>
Søknader avslått	<input type="text"/>
Søknader i alt	<input type="text"/>

9.3 Når driveplikten ikke er oppfylt:

Oppgi antall vedtak om å gi pålegg etter jordloven § 8 tredje ledd i perioden 1.7.-31.12.2009:

Mislighold av driveplikten etter tidligere bestemmelser i konsesjonsloven § 5 annet ledd og odelsloven § 27 følges opp etter nye regler i jordloven. Det skal rapporteres nedenfor selv om misligholdet er inntruffet før de nye bestemmelsenes ikrafttredelse 1. juli 2009.

Antall pålegg

10 Merknader

Dette er et åpent felt til eventuelle kommentarer om ting som er uklare, hvilke opplysninger som hentes inn, omfang eller utforming av skjemaet o.l., som kan bidra til å gjøre skjemaet og spørsmålene bedre (maks. 999 tegn)

Statens landbruksforvaltning
Postadresse: Postboks 8140 Dep,
NO-0033 Oslo, Norway
Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: +47 24 13 10 00
Telefaks: +47 24 13 10 05
E-post: postmottak@slf.dep.no
Web: www.slf.dep.no